

LAISVE

Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y., 11417
Tel. Michigan 1-6887

Entered as second
class matter at the
Post Office at Jama-
ica, N. Y., under the
Act of March 3, 1879.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY

Dukartsavaitinis

Dalyje Queens apskrities (N. Y.) \$10.00
Kanadoje \$10.00
Kitur užsienyje 12.00\$
Jungtinėse Valstijose \$9.00
Pavienio egzemp. kaina 10 centų

PRICE 10c A COPY

No. 69

Ozone Park, N. Y., 11417 Penkt., rugp. (Aug.) 30, 1963

METAİ 52-ji

KRISLAI

Jau bus po žygio
Du veidmainiai
Dar vis tebeblogėja
Nuodėmės kaina
Jų rankos nenuplaunamos
Tikinčiųjų išnaudojimas
Nebesuranda dangaus

—Rašo A. Bimba—

Šitie krislai rašomi pradžioje savaitės. Kai jūs juos skaitysite, jau bus po didžiojo žygio į Washingtoną. Jau žinote, kad šie žiniai bei pranešimai istorinio įvykio rezultatas. Kai kurie ir mes jame dalyvausime. Parsivešime daug įspūdžių. Apie juos kalbėsime ir rašysime.

Rugpjūčio 28-oji mūsų istorijon jeis kaip viena šviesiausių dienų. Per ilgus amžius enagiamas, žeminamas ir niekinamas žmogus išdidžiai, kovingai pakėlė galvą ir milijonų balsu pasakė, jog tam viskam turi būti ir bus galas! Ir tą galingą balsą, pamatysite, išgirs kiekvienas kampsis ne tik mūsų Jungtinėse Valstijose, bet visame pasaulyje.

Bet ryšium su žygiu į Washingtoną verti paminėti du vyrai. Tai Harry Trumanas, buvęs prezidentas, ir George Meany, Amerikos Darbo Federacijos-CIO prezidentas. Jie išėjo prieš žygi, ir savo nusistatymą bandė padengti pikta veidmainyste. Girdi, jie pritaria žygio tikslams, bet mano, jog toks "jėgos" demonstravimas tik užrūstins mūsų įstatymdarius.

Tai labai sena pasaka. Ji jau labai nusidėvėjusi. "Kovosi, reikalauji savo teisių, tai nusidėsi savo viešpatijoms!" Gera, kad milijonai amerikiečių ant šitos Trumano ir Meany pasakos spiauna ir reikalauja baigti su visokia rasine diskriminacija.

Premjero Chruščiovo viešnagė Jugoslavijoje daug gero padarys. Tarybų Sąjungos ir Jugoslavijos suartėjimas paspartės. Iš to tik naudos bus abiem šalims ir visam tautų sugyvenimo reikalui.

Betgi santykiai su Kinija nesitaiso. Jie dar vis aštrėja, dar vis sunkėja. Juo toliau, tuo sunkiau su kiniečiais susikalbėti. Jie, matyt, jau yra aiškiai apsisprendę nesiskaityti su kitomis socialistinėmis šalimis, joms tik kovą skelbs. Tokiu savo nusistatymu jie labai gražiai patarnauja naujo karo kurstytojams, kapitalistinio pasaulio imperialistams. Argi jie ir nebesusipras?

Tai, kas dabar dedasi Pietname Vietname, neturėtų nieko stebinti. Tai yra kaina, kurią tenka mokėti krauju ir doleriais už nepateisinamą politinę mūsų vyriausybės nuodėmę. Be Amerikos ginklų ir dolerių Diemas savo soste nepasilaikytų nė vienos dienos. Tai juk puikiai žino ir prezidentas Kenedis.

Raketieriai iš Amerikos Lietuvių Tarybos praneša, kad jie laikė susirinkimą ir nutarė bendrai su estais ir latviais sudaryti komisiją nuplovimui Impulviečiaus ir kitų budelių kruvinų rankų. Girdi, šitie vyrai yra bolševikų šmeižiamai, tad reikia parinkti medžiagos jų apgynimui ir pateisinimui.

Bet tu, kurie padėjo Hitleriui naikinti lietuvių tautą, rankos nenuplaunamos. Gali Impulviečius bei Brizgys teisingai, jų baistas darbai yra juos jau amžinai prakeikę. (Tąsa 5-tame pusl.)

ZYGJE UŽ LAISVĘ IR DARBUS BUVO 250,000 ŽMONIŲ

Vakarų Vokietijoje švelniai elgiasi su hitlerininkais

Bona. — Žydų ir Krikščionių kooperavimo taryba, kurios pirmininku yra buvęs V. Vokietijos prezidentas T. Heuss'as, iškėlė kaltinimus, kad Vakarų Vokietijos teismai švelniai "baudžia" hitlerininkus budelius. Jie pateikė dvyliką pavyzdžių, kur budeliai buvo tik dėl svieto akių "nubausti".

Karlsruhėje buvo teisiama nacių budelių grupė, kurie kalti nužudyme 1,045 žydų moterų ir vaikų. Juos nuteisė tik po 12-ka metų kalėjimo.

Giessen teisė tris nacių, kurie kalti nužudyme 162 žmonių, ir juos nuteisė tik po trejis metus ir devynis mėnesius kalėjimo.

Munichėje buvo teisiamas hitlerininkų vadas, kuris atsakomingas už 15,000 žmonių nužudymą. Jį nuteisė tik 10 metų kalėjimo.

Auriche teisė Hitlerio gvardijos (S.S.) karininką,

kuris įsakė sušaudyti 220 žydų senelių, moterų ir vaikų. Jis nuteistas tik šešeriems metams kalėjimo.

Frankfurte teisė Eichmanno talkininką, kuris Vengrijoje įsakė sušaudyti 600 žydų, ir jam davė tik penkeris metus kalėjimo.

Flensburge buvo teisiamas hitlerininkų gvardijos karininkas, kuris atsakomingas už 40,000 žmonių sušaudymą, ir jam davė tik 4 metus kalėjimo.

Minėta taryba sako, kad tai "pavoingas pataikavimas hitlerininkams budeliams". Taipgi nurodo, kad Vakarų Vokietijos valdžia jau panaikino kaltinimus prieš tūkstančius hitlerininkų, nes jų prasikaltimai buvo atlikti prieš 20 metų. Mat, Vakarų Vokietijos konstitucija sako, kad asmenį prasikaltusį prieš 20 metų jau negalima traukti atsakomybėn.

Apie liaudies žygį į Washingtoną

Washingtonas. — Rugpjūčio 28 dieną Jungtinių Valstijų sostinė priklausė žygininkams už laisvę, lygį ir darbus. Iš visų valstijų suvyko 250,000 negrų ir baltųjų. Stebėtina buvo tvarka, organizuotumas ir tuo pat metu ryžtas kovai prieš negrų rasės žeminimą.

Prie Lincolno paminklo buvo sakomos kalbos, laikoma koncertinė programa. Patys žygio vadai nesitiki, kad jis taip gerai pavyks. Buvo priimta 8-ųjų punktų programa, už kurią žygininkai kovos, priimtas pareiškimas, kaip ir priešais kovoti už laisvę, lygį ir darbus negrų rasei. Po to, žygio vadai buvo priimti prezidento Kenedžio Baltajame Name.

Washingtonas. — Jau iš vakaro prieš rugpjūčio 28 dieną į Washingtoną pradėjo atvykti iš tolimųjų valstijų žygininkai už lygias teises negrų rasei su baltaisiais.

Sostinė buvo pasiruošus pasitikti 150,000 žygininkų. Tvarkos palaikymui žygio tvarkytojai buvo paskyrę tūkstančius žmonių iš atvykstančių ir vietinių. Į geležinkelio stotį atvykusiems buvo nužymėta dviemis gatvėmis maršuoti prie Lincolno paminklo. Visoje srityje buvo įrengta pirmosios pagalbos ir patogumų punktai.

Miestas buvo padalintas į keturias zonas. Virš 6,000 policininkų ir ugniagesių paruošta. Miesto srityje stovėjo 4,000 kareivių, kurie gatvėse išsaugomui.

Į Baltąjį Namą prezidentas Kenedis buvo pasikvietęs viceprezidentą Johnsoną, savo brolių Robertą, Justicijos sekretorių, ir eilę kitų JAV aukštųjų pareigūnų, kur buvo paruošta priėmimas žygio vadų.

Apie masinį žygį į Washingtoną

Rugpjūčio 28 d. spauda, radijas ir televizija daug davė pranešimų apie žygį iš visų šalies valstijų.

Iš pietinių valstijų žygininkai vyko 200 autobusų.

Į Durham, N. C., miestą žygininkai atvyko dainuodami dainas, virš 200 automobilių. Prie autobusų ir automobilių įtaisytas obaldas "March on Washington for Jobs and Freedom".

Žygininkai prisiege ženklus su obolsiais: "Aš esu laisvės žygio dalyvis"... "Mes reikalaujame geresnių gyvenimo namų"... "Mūsų vaikams reikalingos mokslo sąlygos" ir kitokius.

Jacksonville, Fla. — Didis sąjudis buvo mieste, kada per jį į Washingtoną vyko automobiliais žygininkai.

Denver, Colo. — Iš čia išvyko 60 žygininkų į Washingtoną, vadovaujamų kunigo L. S. Odomo.

Iš Seattle, Wash., žygininkai išvyko priešakyje su kunigu John Adams.

Rochester, N. Y. — Šio miesto žygininkai išvyko į Washingtoną vadovybėje šešių protestantų kunigų.

Iš Los Angeles, Calif., žygininkai išvyko traukiniu.

Granbury, N. J. — Per šį miestą iš Naujosios Anglijos ir New Yorko pravažiavo virš 300 autobusų linkui Washingtoną. Žygio vadai sakė, kad iš Naujosios Anglijos, New Yorko, New Jersey ir Pensylvanijos valstijų bus apie 1,000 autobusų.

Chattanooga, Tenn. — Iš Alabamos valstijos į Washingtoną žygininkai išvažiavo šešiais autobusais, apie 260 žmonių.

Žygį už laisvę, lygį ir darbus užgyrė ir New Yorko gubernatorius N. Rockefelleris.

Londonas. — Anglų mokslininkas Bertrandas Russellis, 91-ųjų metų amžiaus, sveikina žygininkus.

New Yorkas. — JAV komunistų partija visomis jėgomis rėmė žygį už negrų rasės laisvę. Tuo reikalu buvo išleistas specialus "The Worker" numeris.

Washingtonas. — Rugpjūčio 28 d., laike liaudies žygio į sostinę, visos alkoholinės užiegos ir pardavimos buvo uždarytos.

Šioje istorinėje demonstracijoje asmeniškai dalyvavo ir "Laisvė" atstovav drg. A. Bimba. Sugrįžo iš jo kupinas įspūdžių, kuriais žada su skaitytojais pasidalinti sekamame "Laisvės" numeryje. Tėmykite ir skaitykite.

Washingtonas. — JAV Kongresas 286 balsais prieš 66 nutarė sulaukyti geležinkeliečių streiką 180 dienų, o per tą laiką turi būti vedamos derybės. Prezidentas Kenedis tuojuo pasirašė nutarimą.

Moab, Utah. — Beveik 3,000 pėdų požemyje, kasykloje, įvyko sprogimas. Yra žinoma, kad 3 darbininkai buvo užmušta, o 22 užgriūti. Kelis jau pavyko išgelbėti, kitų eina gelbėjimas.

Russellis apie atominius ginklus ir Kiniją

New Yorkas. — Rugpjūčio 26 d. "The New York Times" išspausdino anglų profesoriaus Bertrando Russellio laišką Maskvos sutarties, Kinijos ir atominių ginklų reikalais.

Mokslininkas sako, kad kinai klysta neįvertindami Maskvos sutarties, kaip pirmo žingsnio pašalinimui "šaltojo karo" ir prie uždraudimo atominių ginklų. Bet jis rašo, kad tol nebus galima pasaulyje pašalinti karo pavojaus, kol Vakarai bandys nesiskaityti su Kinija, kol jie elgsis taip būk Kinijos nėra.

Russelis rašo, kad Vakarai ir Tarybų Sąjunga neturėjo ignoruoti Kinijos pasiūlymą iš rugpjūčio 2 dienos, kad žingsnis po žingsnio eiti prie panaikinimo karo bazių užsieniuose, įsteigimo laisvų nuo niuklinių ginklų zonų ir sušaukimo viso pasaulio viršūnių konferencijos nusiginklavimui.

Vakarams nepatinka Suomijos pozicija

Londonas. — Suomijoje lankėsi Anglijos premjeras Macmillanas. Jis ten buvo "šaltai" sutiktas, nes Suomija taikosi prie TSRS.

Per daugelį metų Suomija buvo Vakarų rankose įrankis prieš Tarybų Sąjungą, bet po Antrojo pasaulinio karo ji pasidarė atsargi.

Laikė parlamento rinkimų 20 procentų suomių balsavo už komunistų kandidatus. Dabartinė Suomijos valdžia, ypatingai prezidentas Kekkonenas laikosi draugiškos politikos su Tarybų Sąjunga.

CAMBODŽA NUTRAUKĖ RYŠIUS SU VIETNAMU

Pnomphenhas. — Kambodžos vyriausybė nutraukė diplomatinis ryšius su Pietų Vietnamo valdžia. Jau per ilgą laiką Pietų Vietnamo armijos daliniai pažeidžia Kambodžos sieną.

JAV DIDINA A-BOMBŲ SPROGDINIMUS

Washingtonas. — Prezidentas Kenedis įsakė žymiai padidinti atominių bombų bandymus požemyje. Mat, šių bandymų nedraudžia Maskvos sutartis.

Washingtonas. — Jungtinės Valstijos vėl persergėjo Ngo Dinh Diemo režimą prieš budistų puolimus. JAV vyriausybė laiko Vietnamo valdžią atsakominga už padarytą žalą budistų maldykloms.

mo reikalais. Mokslininkas sako, kad tai nėra utopija, o rimti pasiūlymai.

Mokslininkas rašo, kad nėra abejonės, jog netrukus Kinija jau pasigamins atominę bombą, tai tada "šaltasis karas" tarp Kinijos ir kitų dar padidės, jeigu linkui Kinijos nebus pakeistas nusistatymas.

Saigonas. — Ngo Dinh Diemo vyriausybė daužo budistų ir studentų demonstracijas. Vietnamo vyriausybė, apsiginklavus Jungtinių Valstijų ginklais 400,000 armijos ir žandarų vyrų, nesiskaito su liaudies valia, nei su JAV patarėjais. Tūkstančiais areštuojamus budistus, studentus ir kemsą į koncentracijos logerius.

Kalkuta, Indija. — Visoje Indijoje sujudo budistai prieš Vietnamo valdžios terora.

JAV STUDENTAMS PATIKO KUBA

Madridas. — Rugpjūčio 27 d. čionai atvyko 54 JAV studentai iš Kubos, kur jie buvo per šešias savaites. Dauguma jų sakė, kad dabartinė Kubos vyriausybė daro tą, kas yra reikalinga žmonių gyvenimo pagerinimui. Iš čia jie grįš į Jungtines Valstijas.

New Yorkas. — Rugpjūčio 27 d. į New Yorko orlaukį, per Bermudą, grįžo Barry Hoffman, JAV studentas. Jis nuo kitų atsisakė. Grįžęs peikia Kubos santvarką.

MIRĖ MOKSLININKAS DR. W.E.B. DUBOIS

Akra, Gana. — Čionai mirė negrų mokslininkas Dr. W.E.B. DuBois, sulaukęs 96-ųjų metų amžiaus. Jungtinėse Valstijose mokytojavo universitetuose, yra parašęs veikalų. Vėlesniais laikais buvo persekiojamas už komunistinį nusistatymą, tai gyveno užsienyje.

PROTESTAI PRIEŠ PIETŲ VIETNAMĄ

Tokio. — Čionai virš 50,000 budistų laikė susirinkimą ir protestavo prieš Pietų Vietnamo terora. Panašūs budistų protestai įvyko Burmoje, Malajų federacijoje, Indonezijoje ir kitur.

Maskva. — Tarybinėje Gruzijoje yra 2,100 žmonių, kurie jau turi virš po 100 metų amžiaus. Džiugukas Gvintsinija jau sulaukė 121 metų amžiaus. Jis niekados nesirgo. Geria, rūko ir yra sveikas.

DĖL BULGARIJOS IR GRAIKIJOS SANTYKIŲ

Atėnai. — Bulgarijos Liaudies Respublika pasiūlė Graikijai baigti Antrojo pasaulinio karo nesutikimus ir užmegsti diplomatinis ryšius. Graikija reikalauja iš Bulgarijos \$45,000,000 atlyginimo. Gi Bulgarija dar nuo Antrojo Balkono karo (1913 m.) nepasitenkinus, nes tada Graikija pagrobė dalį jos teritorijos ir atstumė Bulgariją nuo Aegeano jūros.

KENEDIS PRIEŠINGAS DARBO "KVOTOMS"

Washingtonas. — Spaudos konferencijoje prezidentas Kenedis sakė, kad jis priešingas "darbo kvotoms (quotas)". Darbo kvotų, tai yra, proporcinio kiekio negrų su baltaisiais darbe, reikalauja negrai. Prezidentas sakė, kad čia įeina darbo žinojimo ir išsilavinimo reikalas, kad "kvotos" galėtų sudaryti labai daug nesmagumo.

JAV STUDENTAI JAU GRĮŽTA IŠ KUBOS

Havana. — Jungtinių Valstijų 54 studentai, kurie lankėsi Kuboje, išskrido į Madridą, Ispaniją. Jie tiesiai iš Kubos negalėjo sugrįžti į JAV, nes nėra transportacijos susisiekimo.

Studentai pasitenkinę savo vizitu. Jiems patiko Kubos liaudies santvarka.

Woodland Hills, Calif. — Sulaukęs 80 metų amžiaus mirė artistas James Kirkwood.

Jau išgelbėjo du angliakasių

Hazleton, Pa. Po didelių pastangų, rugpjūčio 27 d., iš 308 pėdų požemio, buvo išgelbėti du mainieriai, Henry Thorne ir David Felin.

Jie užgriūti kasykloje išbuvo 14 parų. Po penkių dienų linkui ju buvo išgręžta 6-ųjų colių skylė, įleistas vamzdis, per kurį jie gavo oro ir maisto.

Paskui ta skylė buvo padidinta ir į ją įleistas skersminiai 18-kos colių vamzdis, paruoštas specialus prietaisas, kurio pagalba ir buvo mainieriai iškelti į viršų.

Trečias — L. Bova—dar yra užgriūtas, bet nuo jo jau negauna atsiliepmų, gal jau mirė.

"PRAVDA" APIE JAV BOMBŲ BANDYMUS

Maskva. — Tarybų Sąjungos dieraštis "Pravda" aštriai kritikavo Jungtines Valstijas už tai, kad jos Nevadoje, požemyje, bando atomines bombas tuo metu, kada eina valstybių pasirašymas po Maskvos sutartimi.

Kritikavo Jungtines Valstijas ir kiti TSRS laikraščiai už susitarimą su Kanada atominių ginklų plėtimui.

Happauge, N. Y. — Long Islando saloje atidaryta 7 mylių naujas automobilių vieškelis tarp Sagtikos ir Veterans Memorial vieškelio.

LAISVĖ

LITHUANIAN
SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVĖ, INC.

Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays

102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK 17, N. Y.

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911

ROY MIZARA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year,	\$9.00	Canada, Lat. Amer., per year,	\$10.00
United States, per 6 months	\$5.00	Canada, Lat. Amer., 6 months,	\$5.50
Queens Co., per year	\$10.00	Foreign countries, per year,	\$12.00
Queens Co., per six months	\$5.50	Foreign countries, 6 months,	\$6.50

Ne, kinų komunistų politika nėra teisinga--ji žalinga!

TARP TARYBŲ SAJUNGOS ir Kinijos Liaudies Respublikos santykiai vis eina blogyn, ir nėra ženklų, kad jie gerės. Visą rodo,—jie blogės ir gali prieiti prie tų valstybių diplomatinių santykių sutraukimo.

Kaž kokiais dogmatiniais avantiūristiniais sumetimais besivadovaudami, KLR vadovai ir jų spauda pradėjo Tarybų Sąjungą ir jos vadovus pulti, šmeižti; pradėjo, kaip sako Maskvos „Izvestijos“, „gebelsinį karą“ prieš Tarybų Sąjungą.

Jeigu mes anksčiau turėjome vilčių, kad tie ginčai, prasidėję tarp KLR ir TSRS, greit baigsis susitarimu, tai dabar matome, kad mūsų viltys neišsipildė. Ir tai labai bloga! Ginčai buvo prasidėję tik tarp kinų komunistų ir tarybinių komunistų, bet šandien jie yra jau pakilę „aukščiau“: šandien jie išsiplėtė jau į valstybinį lygį. Ir mes manome, kad dėl viso to kalti yra KLR vadovai.

— o —

TRUMPAI, priminsime pačius esminius dalykus, dėl kurių KLR vadovai taip žiauriai puola Tarybų Sąjungą:

(1) Dėl Tarybų Sąjungos užsieninės politikos paties kartinio akmens,—dėl taikaus sambūvio (koegzistencijos) tarp valstybių, turinčių skirtingą socialinę santvarką.

(2) Dėl sudarymo ir pasirašymo Maskvos sutarties, uždraudžiant branduolinių ginklų bandymus atmosferoje, vandenyje ir kosminėje erdvėje.

Supraskime, jog kinai kadaise abiem šioms dalykam pritarė. Tarptautiniuose Pasaulinio taikos komiteto posėdžiuose jie pritarė kovai už sulaukymą branduolinių ginklų bandymų; anksčiau jie pritarė Tarybų Sąjungos taikaus sambūvio politikai.

Kai kurie spėja, jog Kinijos komunistai ir valdžia pradėjo žiauria ataką prieš Tarybų Sąjungos komunistus ir vyriausybę tik po to, kai pastaroji atsisakė padėti kinams pasigaminti baisias branduolines bombas. O Tarybų Sąjunga atsisakė tai daryti dėl to, kad jos politika yra: nepilsti branduolinių bombų pasaulyje bazes, o siaurinti, naikinti jas, nes jos labai žmonijai baisios.

Ir šandien Kinijos vadovai, nesiskaitydami su jokia komunistine etika, pradėjo prieš Tarybų Sąjungą baisią šmeižtų kampaniją.

Tik paklausykime:

„Neginčijami faktai rodo, kad Tarybų vyriausybė pardavė Tarybų Sąjungos liaudies interesus, interesus socialistinės stovyklos, iškaitant kinų liaudį, ir pardavė viso pasaulio taiką mylinčių žmonių interesus...“

Ką visa tai reiškia? Argi tai tiesa? Argi tai nebaisus Tarybų Sąjungos šmeižtas?!

Taip, tai yra šmeižtas, taikomas visiems, kurie džiaugiasi Maskvos sutartimi. Ši sutartis, kaip sakė N. Chruščiovas ir prezidentas Kenedis, nėra nusiginklavimas, o tik pirmas žingsnis link nusiginklavimo. Sulaukymas branduolinių bandymų atmosferoje, vandenyje ir ore, reiškia sulaukymą atmosferos teršimo, kuri jau ir taip yra labai užteršta, ir sakoma, jau daugeliui žmonių sveikatą suardys.

Maskvos sutartis turėtų žmoniją versti daryti šituos žingsnius: sulaukyti branduolinių bombų bandymus žemėje, sunaikinti visas atominės ir hidrogeninės bombas, sudėtas „į sandelius“, ir eiti prie mažinimo kariuomenių, prie laipsniško nusiginklavimo, kad pasaulis galėtų laisvai gyventi, kurti, žengti pirmyn be baimės.

Kinai, atsisakydami pasirašyti po Maskvos sutartimi, šmeiždami, niekindami Tarybų Sąjungą, atsisotą greta pačių atkakliausių amerikinių reacionierių-karo troškėjų ir socialistinių šalių šmeižėjų. Jie eina kartu su Prancūzijos de Goliu. Kinus palaiko Ceylono ir kitų kraštų trockistai, revoliucinio darbininkų judėjimo atplaišos.

Ne, mums, taikos šalininkams, su jais ne pakeliui! Mes gerai suprantame, gerai jaučiame Tarybų Sąjungos kovą vestą ir vedamą už taikos išlaikymą pasaulyje. Ji tai daro per daugiau kaip 45 metus!

Tarybų Sąjunga buvo taikos tvirtovė, tokia ir tebėra. Ji buvo kelio į laisvę rodytoja pavergtomis pasaulio tautomis, tokia ir tebėra. Ji buvo pasaulio darbo žmonių viltis, tokia ir tebėra!

Didžiosios Britanijos Komunistų partija, komentuo-dama kinų komunistų mestą įtarimą, būk tarybiniai komunistai, pasirašydami Maskvos sutartį, išdavė socializmą ir taikos šalininkų pasaulyje interesus, pasakė: kurie taip kalba, neverti komunisto vardo.

— o —

TARYBŲ SAJUNGOS VADOVAI ir spauda, api būdindami kinų komunistų vadovus, jų revoliucinėmis frazėmis švaistymąsi, vadina juos dogmatais, o mes juos vadiname sektantais.

Eikime truputėlį toliau: Kinų komunistai skelbia, būk „taikus sambūvis“ pastoja kelią kolonialinėms tautoms kovoti už tautinę nepriklausomybę, už tautinę laisvę!

Tarybų Sąjungos spauda atsako: tai netiesa. Tai-

kaus sambūvio politika ne tik nepastoja kelio tautoms kovoti už savo tautinę laisvę, bet padeda.

Kinų komunistų vadovai, bandydami suskaldyti taikos šalininkus ir komunistinę vienybę, kreipiasi į Azijos ir Afrikos tautas, lyg ir sakdami: žiūrėkite, mes nepriklausome baltųjų rasei, tai tik mes tegalime jus, afrikiečiai ir azijiečiai, išgelbėti.

Tarybų Sąjungos nusistatymas! Marksistai-leninistai neturi skirstyti tautų į rases; Tarybų Sąjunga per visą gyvenimą vienyjo viso pasaulio tautas į kovą už taiką, už tautinę laisvę, už socializmą. Baltas ir geltonas, juodas ir raudonas—visi lygūs, visi turi vienytis ir vieningai kovoti prieš pasaulinio (o tai reiškia branduolinių) karo pavojų; kolonialinėms tautoms reikia padėti kovoti už savo tautinę nepriklausomybę.

Nereikia aiškinti, kurių pusęje galvojas žmogus šandien privalo stovėti.

— o —

NETEISINGAS KINŲ komunistų pasakymas, būk taikaus sambūvio politika kenkia, neleidžia kolonialinėms tautoms išsilaivinti.

Pokario metais, reiškia, taikaus sambūvio sąlygomis, apie 50 tautų išsikovojo sau tautinę nepriklausomybę!

Kuba patapo socialistine, ir jei ne Tarybų Sąjunga, Kubą jau seniai būtų paveręs Wall Stryto imperialistai. Tai pripažįsta ir pats Fidelis Kastro.

Tik rugpiūčio 25 d. Sudano (Afrikoje) Komunistų partija pareiškė, jog taikus sambūvis sudarė daug palankesnes sąlygas tautinio išsilaivavimo judėjimui ir imperialistinių reacionių jėgų pažabojimui. „Mes tai ypatingai pajutome praėjusių metų spalio mėnesį Karibų krizės metu“, sako pareiškimas.

Pokario metais, tai yra, taikaus sambūvio sąlygomis, išsikovojo tautinę laisvę ir Alžyras, vedęs septynerių metų karą prieš prancūzus imperialistus.

Neseniai tos šalies vienas komunistų vadovas, Bachiras Ali, pareiškė TASSO korespondentui, jog Alžyro komunistai labai apgailestauja, kad Liaudiškosios Kinijos vadovai šandien kartoją tai, ką skelbia Vakarų ultra-reacionieriai. Jis apgailestauja, kad Kinijos vadovai pasiėmė tokią rolę—rolę už karą, o ne už taiką; jis apgailestauja, kad šiuo metu kinai paleido tokias šmeižtų gniužtes prieš Tarybų Sąjungą, jos vadovus ir prieš tuos, kurie pritaria TSRS.

Kinai skelbia: karo nereikia bijotis, nes jis, karas, užduotų mirtiną smūgį imperializmui-kapitalizmui ir kiltų nauja civilizacija. Su tuo sutinka ir Tarybų Sąjunga ir visi pažangiečiai. Bet kokia tuomet būtų civilizacija? Ant kokių pamatų ją būtų galima statyti? Leiskime atsakyti tiems, kurie gerai supranta branduolinių bombų galybę, naikinamąjį vaidmenį.

Prezidentas Kenedis andai sakė: jei branduolinis karas iškiltų, tai valandos bėgyje būtų sunaikinta užmušta apie 300,000,000 žmonių, nekalbant jau apie mūsų likimą.

O Chruščiovas, atsakydamas kinams, anksčiau sakė: jei branduolinis karas iškiltų, tai po jo tie žmonės, kurie išliktų gyvi, pavaldytų žuvusiesiems.

Štai kodėl džiaugiamės Maskvos sutartimi, kaip pirmu žingsniu į pastovią taiką žemėje. „Bet ne tik džiaugiamės, o ir norime, ir reikiame reikalavimą, kad būtų sulaukyti branduolinių bombų bandymai ir žemėje, kad būtų sunaikintos visos branduolinės bombos, kad būtų einama prie visuotinio nusiginklavimo.“

Ir visa tai sakyte sako, kad reikia kovoti prieš ultra-reacionierius mūsų šalyje, kurie priešinasi, kad JAV Senatas užgirtų Maskvos sutartį.

Kas ką rašo ir sako

KAM JIE VALYS BATUS?

Vilniaus „Tiesoje“ (š. m. rugp. 21 d.) Stasys Šarūnas rašo: kandidatai į kanclerio ir kaudiljo batų valytojus. Kancleris, aišku, yra Adenaueris, o kaudiljis—Is-panijos fašistų Franko.

Straipsnyje skaitome:

Matydami, jog Amerikos imperialistai nesirytza rizikuoti, kad patenkintų iš Rytų Europos, taip pat ir iš Lietuvos, pabėgusių dvarininkų ir kapitalistų užgaidas, pastarieji vis labiau kreipia žvilgsnius į reikines Europos jėgas. Neseniai spaudoje buvo rašoma, kad lietuviečiai buržuaziniai nacionalistai suka sparną aplink Vakarų Vokietijos militaristus bei revanšistus ir klebena Bonos kanclerių duris. Prieš kurį laiką liaudies išvity nacionalistiniai vadeivos Bonoje glėbės-čiosi su bundestago deputatais ir gyrėsi, kaip jiems per petį plojo vokiškieji baronai ir vaishno Miuncheno alumi.

Po to spaudoje psigirdo balsų apie nacionalistinių „veiksmų“ perkėlimą Europon.

Kurgi ir dėl ko ponai iš anapus Atlanto ketina persikraus-tyti? Vieni iš jų jau atvirai, nei kiek nesidrovėdami, šandien porina, jog geriausia, oia, būtų prisiglausti kur nors Bonos pastogėje. Persikraus-tymo priežastis, anot Kanadaus susispietusių nacionalistų laikraštyje pasisakiusio ka-

kio Al. Gimanto, „dabartinės JAV administracijos numatomi ar jau esami tam tikri emigrantų politinių organų veiklos varžymai“ ir tai, kad Amerikoje „ištaigų išlaikymas pareikalauja žymiai daugiau išlaidų.“ Kaip tvirtina Al. Gimantas, „čia (t. y. JAV—S. Š.) vidutinė pareigūno alga 500 dolerių yra jau labai kukli ir vargiai ar pakankamai kompensuojanti dirbančius žmones.“ Vakarų Vokietijoje tie doleriai, esą, pavirsta jau 2 tūkstančiais markių ir, toks atlyginimas tenkintoms sąlygoms, atrodo, jau nebūsiąs labai kuklus.

Pašlijusius nacionalistinių vadeivų finansinius reikalus galima suprasti. Vis mažiau pasiseka jiems įskaulyti pinigų iš eilinių emigrantų, kurie, atpažindami nacionalistų tikrąjį veidą, bevelija pasilaukyti sau sunkiai uždirbamą dolerį. Iš kitos pusės, matyt, ir imperialistinėms žvalgyboms iš jų vis mažesnė nauda, tad ir trupinių nuo šeiminių stalo mažėja. Tai, be abejo, yra viena iš priežasčių, kuri bankrutuojančius politikierius skatina ieškoti prie-globščio kitur. Bet svarbiausia, kas patraukia nacionalistų žvilgsnius į Vakarų Europą, yra simpatijos atkutusiesiems seniesiems jų šeiminkams—vokiškiešiams militaristams ir fašistams. Tai kariningi nepribaigtų hitlerininkų šūkaliojimai prie Rejno maloniai kute-na lietuvius ir kitų ponų širdis.

Laiškas iš Lietuvos

Feliksas Romanas, iš So. Windsor, Conn., gavo savo giminais, Antosės Valen-tienės (gyv. Lazdijų rajone, arti Kapčiamiesčio) laišką, iš kurio paduosime kai kurias ištraukas:

Brangus dėdute!

Mes visi sveiki sulaukėme vasaros ir pradėjome savo ūkiškus darbus. Sūnūs jau paaugo, bet namuose dirbti nėra kam,—tik aš su vyru. Vyriausias sūnus dirba Kapčiamiesčio pašte laiškininku, tai jis vis važiuoja ir važiuoja per kolūkų. Ant-ras sūnus Alytuje mokosi. Jis man nekainuoja nieko. Valdžia aprūpina maistu ir drabužiais, ir ten jis gyvena. Trečias tai mokosi šeštoje klasėje. Visi turi savo užsiėmimus.

Jūs, dėdute, sakote, kad Jums reikalinga operacija. Man labai sunku pasidarsk skaitant Jūsų laišką, kiek Jums reikės mokėti. Aš to negaliu įsivaizduoti. Pas mus taip nėra. Pas mus, jeigu tik žmogus kiek sunegaluoja, tai tuojau pas-kambink į ligoninę, ir tuoj atvažiuos greitoji pagalba, tave pasiims ir nusiš. Kai daktaras apžiūrinėja ir jei reikalinga operacija, tai tave paguldo į ligoninę, duoda tau maistą ir visą kitą, ir už tai nereikia nieko mokėti. Jei duoda vaistams receptą, tai už vaistus kol kas dar reikia mokėti, bet greitai laikui ir už vaistus nereikės nieko mokėti...

III SPARTAKIADOS REZULTATAI

Š. m. rugpiūčio mėn. viduryje Maskvoje vyko III-joji Spartakiada, kurioje dalyvavo visokių rūšių tarybinių respublikų sportininkai. Tos varžybos, aišku, didelį dalyką TSRS jauniems žmonėms.

Lietuvos sporto atstovai III-jojoje Spartakiadoje iš-kovojo 11 aukso medalių, 9 sidabro, 5 bronzos medalius. Lietuva atstovų se-p-tintoje vietoje.

Galutini III Spartakiados duomenys yra tokie:

1. Maskva—572.5 taško; 2. Ukraina—566; 3. RTFSR—544.5; 4. Leningradas—476.5; 5. Gruzija—439; 6. Baltarusija—382.5; 7. Lietuva—324; 8. Estija—321; 9. Azerbaidžanas—318; 10. Latvija—303; 11. Uzbekistanas—301; 12. Kazachstanas—268; 13. Armėnija 239; 14. Moldavija—204; 15. Kirgizija—185; 16. Tadžikistanas—136; 17. Turk-mėnija—115.

INDONEZŲ ARMIIJA TIES KELIA

Jakarta. — Indonezijos respublikos armijos daliniai nusprendė dirbti ir nutiesti išilgai Sumatros salą 1,000 mylių ilgio vieškelį. Nutiesimas kelio truks apie penkerius metus.

Ją ką jie linksta, akivaizdžiausiai parodo neseniai pasigirdę balsai, kad nacionalistinius centrus reikia perkelti ne tik į Vakarų Vokietiją, bet ir į Ispaniją, kur dar palankesnis esąs „dolerių keitimo kursas.“ Taigi, čia viskas ir be komentary aišku. Atitinka kirvis kotą. Kadaiše prisie-kę tamauti Hitleriui, savo priešaiskai ponai, pasirodo, lieka ištikimi iki galo, kaip ir priedera „džentelmenams.“ Nebeturėdami galimybės valyti batų „didžiajam Adolfui“, jie pasirangę nuolankiai atlikti šią prievolę jų vietininkams. Taigi Vakarų Vokietijos reicho kancleris ir Ispanijos kaudiljo turi kvalifikuotus kandidatus į fiurerių batų valytojus.

ATVIRAI KALBANT

Lietuvos tarybinei valdžiai vadotojų abazas kar-totinai primeta rusizmą. E-są, Lietuvoje visur rusai, rusai ir rusai. Pasakykite, gerbiamieji, kada Lietuvoje rusų nebuvo?

Kad lietuviai su rusais palaikė glaudžius ryšius nuo neatmenamų laikų, tai mes jau seniai žinome. Pagal daktaro J. Šliupo parašytą Lietuvos istoriją, kurioje sakoma, kad, toto-riams užplūdus Rusiją ir sunaikinus Kijevo miestą, iš ten persikėlė į Lietuvą daugybė jų ponijos ir švie-suomenės, kurie platino Lietuvoje apšvietą ir raštą, ko iki tol Lietuvoje nebuvo. Rusai apsikrikštijo 10-ame šimtmeityje ir su krikštu pas juos atkeliavo iš Kon-stantinopolio rašyba, daile ir abelnos europiškos kultū-ros pradai. Per visą Lietu-vos istorijos periodą neran-du laikotarpio, kada Lietu-voje rusų nebuvo ir kada lietuviai su rusais nesibi-čiuliavo. Net ir taja dik-tatoriškos smetoninės de-mokratijos akimirka rusų Lietuvoje buvo nemažiau kaip bet kada, o gal dar daugiau, nes nemažai caro Mikės pataikūnų, bėgdami nuo revoliucijos, apsisotjo Lietuvoje ir iš Volkovų per-sikrikštijo į Valius ir tam panašius. Betgi tas jų ne-padarė lietuviais.

Tad ir šandien mes ma-tome nemažai rusiškų var-dų viešame Lietuvos gyve-nime, ir tai yra visai natū-ralus dalykas. Jeigu dabar-tinė Lietuvos vyriausybė

▲

būtų hitleriškos orientaci-jos, tai ji visus Lietuvos ru-sus išžudytų taip, kaip hit-lerininkai žudė masiškai žydus, lenkus, lietuvius, ru-sus ir kitus. Jeigu Lietuva yra politiškai ir ekonomiškai susirišusi su Tarybų Sąjunga, tai čia jau yra vi-sai kitas klausimas, kita is-torija.

Kalbėkite broliai, kaip kas norite, bet faktai pasi-lieka faktais, kad smetoni-nės diktatūros metu lietu-tuviuose buvo griežtas pasi-dalijimas. Vieni simpatiza-vo ir rėmė Hitlerio ambic-jas su jo ruošiama kraujo puota visai Europai, kiti iš-sigelbėjimo taską matė Ta-rybų Sąjungoje. Tuo pat kartu visi žinojo, kad Sme-tonos valdžia yra kortų na-melis, kuris, pirmam vėje-liui papūtus, sugriuvo ir iš-siblašė, ir vietoj to šian-dien yra Tarybų Lietuva, kurioje ne tik lietuviybė bu-joja kaip niekad pirmiau, ir e-konomika atstovot ant tvirtų kojų ir tvirtais žings-niais žengia pirmyn.

Šandien lietuviams nebe-reikia ieškotis duonelės kas-dieninės nei Pietų Ameriko-jos plantacijose, Kanados giriose ar kur kitur. Šian-dien duonelės ir darbo yra pakankamai namie, vietoje.

Tiesa, gal dar yra Lietu-voje ir nusivylusių, kurie manė, kad kepti karveliai antsyk iš kur tai iškris ir be jokių pastangų tik imk ir valgyk juos. Tai elemer-tai, kurie visada ir visu-stengiasi gyventi svetimu darbu.

Arejas

Darbo dienos reikšmė

Darbo Diena — pirmasis rugsėjo mėn. pirmadienis—turi tą pačią reikšmę ame-rikiečiams, kaip ir Gegužės Pirmoji kitiems kraštams. Faktinai, ir Darbo Diena ir Gegužės Pirmoji kilo Ame-rikoje tik kelių metų tarpe viena nuo kitos.

1882 m. New Yorke, prieš 81 metus, įvyko pirmasis Darbo Dienos paradas. 20, 000 dainuojančių ir links-mai nusiteikusių darbinin-kų po masinio susirinkimo Union aikštėje maršavo Broadway gatve nešini pla-katus, reikalaujančius aš-tuonių valandų darbo die-nos. Ši idėja plito. Nuo to laiko rugsėjo pirmasis pir-madienis pasidarė švente, diena masinių susirinkimų, piknikų parkuose ir paradų svarbiosiose gatvėse tūk-sančiuose miestų ir miestė-lių, nuo Atlanto ligi Paci-fiko, atiduodant pagarbą darbininkui.

Gegužės Pirmoji taip pat prasidėjo New Yorke. 1886 m. gegužės mėn. 1 d. įvyko Naujosios Amerikos Darbo Federacijos senesniųjų Dar-bo Vyčių ir Amerikos So-cialistų Partijos, 30,000 na-rių susirinkimas. Jų pa-grindinis tikslas buvo de-monstruoti už astuonių va-landų darbo dieną. Jie pri-ėmė rezoliuciją, kad pirmo-ji gegužės mėn. diena turėtų būti paskirta darbo per-galių šventimui ir tolimes-nių reikalavimų formulavi-mui. Po trejų metų Euro-poje Antrasis Socialistų In-ternacionalas priėmė vieno amerikiečio delegato pada-rytą pasiūlymą, kad Gegu-žės Pirmoji būtų padaryta tarptautine pasaulio darbi-ninkų solidarumui atžymė-ti.

Aštuonių darbo valandų diena, 40 darbo valandų sa-turi tą pačią reikšmę ame-rikiečiams, kaip ir daugeliui kitų taip vadinamų pirmosios Darbo Dienos svajotojų reikalavi-mų, seniai išsipildė JAV-ose. Darbininkų teisė or-ganizuotis į laisvas savo pa-sirinktas unijas, išsirinkti savo agentą deryboms, vesti derybas bazuotas lygybe su darbdaviais, streikuoti reikalui esant, yra garan-tuota įstatymu.

Šios darbovietės, vaikų nau-pradėta, prakaity virvina-do-jimas darbu, nesanita-riškos ir nesaugios darbo sąlygos ir kitokios blogybės buvo plačiai pasklidusios. Šandien tokie dalykai yra įstatymų arba sutarčių ne-leidžiami. Uždarbiai 1963

Kai Darbo Diena buvo m. yra daugiau negu trims kartais aukštesni negu tais laikais.

Trumpai, laimėdami trum-pesnes valandas, geresnes darbo sąlygas ir aukštesnį gyvenimo lygį, Amerikos darbininkai taip pat laimė-jo didesnį socialinį statusą, saugumą ir vertę demokra-tijoje, kuri nors ir nevisai tobula. Nė viena Amerikos visuomenės dalis tiek nepri-sidėjo prie šių pagerinimų, kaip darbo žmonės.

ACNS
(American Council
for Nationalities Service)

RADO \$850,000 PIENO BONKOSE

Troy, Ohio. —Liepos mė-nesį mirė malūno savini-kas R. S. Altmanas. Pirm-to jis saviškiams sakė, kad „turtas paslėptas malūne“. Dabar surado tris metus nes pienui bonkas, kuriose rado \$850,000 pinigais.

Merkinėje visi mokysis

Merkinėje išgirdome nedidelio berniuko Jonuko Jurkevičiaus istoriją.

—Kovojome už jį visi,— pasakojo mokyklos mokytojos dalies vedėjas Juozas Vitkus.

Nelengva buvo įveikti šeimos nusistatymą, kad, esą, Jonukui užteksią keturių klasių — tegul geriau bandą ganyti. Jau pirmomis rugsėjo dienomis, kai mokykla nesulaukė moksleivio, tuoj pat į Jurkevičių namus įėjo klasės auklėtoja Agota Milkinaite. Nesimezgė pokalbis. „Užteksią mokslo — ir aš ne daugiau baigsiu.“ — ginčijosi mama. Auklėtojai į paramą atėjo apylinkės deputatai. O kartą — dideliame Jurkevičių nustebeimui, — į kiemą atbėgdavo sunkvežimis, iš kurio ėmė risti Jonuko draugai — penktaklasiai.

—Vešimės į mokyklą, — gūviai raportavo moksleiviai — visuotinio privalomo mokytojos posto nariai. —Berniukas jau neprišlyvys, — atskalbinėjo namiečiai, — mėnuo praėjo... —O mes Jonukui padėsime!

Kova už Jonuką buvo laimėta. Sekantį rytą kaimynai jau nebeteko piemenuko — Jonukas Jurkevičius grįžo į klasę.

Dažnai teko mokytojams lankytis ir Radvilavičių šeimoje, kur buvo įprasta atsiųsti sūnų į mokyklą tik tada, kai jau banda būdavo sugenama į tvartą. Jiems tiesiai pasakė:

—Kam vaiką žalojate! Dėl to sūnus visą gyvenimą skriaudą nešios.

Šioje kovoje mokytojams sunku nugalėti vienienę. Bet jie turi puikių talkininkų. Štai, mokyklos komjaunimo organizacijos iniciatyva kiekviename kaime sudaryti visuotinio privalomo mokytojos postai. Didelį darbą jie atliko — išsiaiškino, dėl ko vienas ar kitas moksleivis neatvyko į mokyklą, kodėl praleidžia pamokas. O tiems, kurie praleisdami atsiliko, postų nariai padėjo pasiruošti, sėkmingai mokyti su visa klase. Taip ir minėtas Jonukas Jurkevičius, posto narių padedamas, sugebėjo pasivyti toli nužengusius draugus ir baigti penktąją klasę.

Ateidavo pagalba ir iš toliau. Ir dabar mokykloje nemamas atsitikimas su Prėskienų šeima iš Pelėkiškių kaimo. Šeimos galva — miško darbininkas. Nerūpestingai žiūrėjo tėvas į dukrelės Genutės mokymąsi. Būdavo, dieną kitą pasirodo Genutė klasėje ir vėl savaitėmis dingsta. Į jokią mokyklą nekreipė dėmesio. Buvo kreiptasi į darbovietę. Ilgai neužmirš miško darbininkas pokalbio su Masališkių girininkijos girininku. Įstaigos vadovas kaip savą priėmė į širdį vaiko likimą ir paveikė tėvą. Genutė vėl ėmė lankyti mokyklą.

Rūpestis visuotiniu lankomumu, atsakomybė už kiekvieno moksleivio likimą čia neišleista iš akiračio. Vos pasibaigus mokslo metams, Merkinės vidurinės mokyklos mokytojai vėl susikvietė tėvus — aptarė, kaip mokykla suktarė rugsėjo pirmąją. Buvo pakviesti ir pirmaklasiečiai — jiems papasakota, kaip reikia paruošti mažąjį moksleivį į pirmąją klasę, kokie dabar svarbiausi tėvų

uždaviniai, pasirūpinta, kad mokykla juos ne tik gražiai pasitikis, bet ir nepamamai aprūpins vadovėliais.

Aplankė jie ir patys visas šeimas, iš kurių šiais metais ateis pirmaklasiai. Mokytoja Marija Mažeikienė jau spėjo susipažinti su visais dvidešimt dviem mažaisiais. Buvo patikslinti sąrašai, nepasikliauta vien tik ūkinėmis knygomis. Iš anksto atlikti ir kiti darbai, kurie užtikrins privalomo aštuonmečio mokytojos įgyvendinimą.

...Merkinės apylinkė prieš pusmetį žymiai prasiplėtė — prie jos prijungtos Rodukos, Masališkių apylinkės ir keli kaimai iš Nedzingės apylinkės. Buvusios apylinkės ribose visuotinis mokymas buvo visiškai įgyvendintas, bet ir stambioje apylinkėje reikalai neblogi. Tai didelis ir apylinkės Tarybos nuopelnas.

Skaidom į storą knygą susektus sąrašus. Ties kai kuriomis pavardėmis ilgėliau sustoja Tarybos sekretorės Juzės Pozniokaite žvilgsnis. Pasakoja:

—Štai Danutė Navickaitė. Baigus septynias klases Merkinėje, mergaitė liko namuose. Kiek tada mūsų privaikščiota! O dabar ji greit ir abiturientė bus.

Didelį Navickų šeimą — net 7 vaikai. Todėl čia laiku buvo ateita su reikalinga materialine parama. Pasirūpinta, kad Danutės mažesnieji broliai būtų apgyvendinti mokykloje-internate.

Kai tris dienas neatvyko į mokyklą Adolfas Tamulionis, apylinkės Taryba nedelsiant iškviė jo globėją Marcelę Vitkauskienę.

—Sirgo Adolfas, — bandė ji aiškinti.

—O mūsų posto nariai jį matė užsiėmusį kitais reikalais... — išgirdo atsakymą.

Daug rūpesčių užgula apylinkės Tarybą, norint užtikrinti ne tik tai, kad visi mokiniai lankytų mokyklą, bet ir išgyvendinti vis dar pasitaikančius formalizmo reiškinius visuotiniame apmokykime.

—Ryt į rajoną? Gerai, — sekretorė padeda ragelį.

—Čia dėl pirmaklasio Petruko Milius, — paaiškina Juzė Pozniokaite, — Parnai blogai lankė mokyklą.

Nepadėjo Miliams mokytojų, apylinkės Tarybos darbuotojų aiškinimai.

—Štai dabar kovojame už Petruką, jau rajono vykdomojo komiteto padedami, — sako sekretorė, — ir aš įsitikinusi — Petrą Milių rugsėjo pirmąją pamatysime mokyklos suole.

Sustambintos apylinkės Tarybai dabar taip pat didžiausias rūpestis — dar kartą patikrinti visus sąrašus, aplankyti būsimųjų arklų blogai lankiusių mokyklą moksleivių tėvus, tartis su mokytojais, su visuotinio apmokytojos postų nariais, į patikrinimo darbą įtraukti ir kultūros - švietimo darbuotojus.

Šiandien Merkinės apylinkė tampa stambiausiu mokytojos centru rajone — čia ir vidurinė mokykla, ir mokykla-internatas, greta keletų hektarų plote baigia stiebtis ištisas mokymo miestelis — naujoji mokykla-internatas. O kur dar mokyklos Puvociuose, Masališkėse, Rodukoj, Subartonyse, Ilgininkuose, Sama-

PHILADELPHIA, PA.

Ši sekmadienį, rugsėjo pirmą, pas Ramanauskų Sellersville įvyks paskutinė šių metų išvyka. Prašome visų skaitlingo atsilankymo, būti Ramanauskų ir Philadelphiaečių svečiais. Mandagus priėmimas, geras maistas užtikrintas. Pirmadienį Darbo šventę dirbti nereikės, nuovargio nebus.

Kelrodis: Iš Philadelphiae keliu 309 iki Sellersville ir keliu 563 sukipte po kairę, važiuokite iki Lonely Rd., sukipte po kairę ir pirmas namas Ramanauskų tikis.

Iš New Jersey keliu 202 iki kelio 309, sukipte po dešinę ir važiuokite aukščiau nurodytu keldrožiu.

AFL-CIO suvažia vime Unity, Pa., pasisakė už prezidento Kenedžio kandidatūrą 1964 metais prezidento vietai. Meany paskyrė A. Barkan nacionaliu direktorium dėl politinės apšviotos ir \$750,000 agitacijai, kad uniijstai ir jų šeimos balsuotų 1964 metais.

William Ellis, 77 metų amžiaus, gubernatoriaus Scrantono nuosprendžiu nebus grįžinamas į Georgia valstiją. Ellis kaltinamas pagelbėjime pavogti \$10,27, nuteistas 20 metų kalėjimo, pabėgo ir nuo 1940 metų gyvena Philadelphiaje.

Vieši knygynai turi bėdų su išduotomis knygomis skaitymui. Knygos negražinamos ir, sakoma, 1962 metais negražintu knvgu nuostoliai siekia \$26,000. Surašymas paėmusių ir negražinamų knygų sunkus, nepaisant, kad įstatymai nurodo \$25 baudmės arba 10 dienų kalėjimo.

Valstijos įstatymų leidėjai planuoja padidinti mėsines pensijas išbuvusiem 10 metų iki \$3,000, 20 metų iki \$6,000. Teisėjai taip pat už padidinimą pensijos.

Teisėjo Ralph C. Body nuosprendžiu tymsterių lokalas 107 turi pamokėti priešingos grupės advokatu Edward B. Bergman \$38,470. Teisėjas sako, kad lokalo valdyba ima pinigų savęs apsigynimui, tad turi pamokėti ir priešingos pusės advokatui.

Tymsterių lokalo susirinkime nutarta sekretoriui Cohen numuosti savaitines išlaidas iki \$20, paliuosuoti jo brolių nuo šoferio pareigų. Jei Cohenas nori šoferio, tai turi pasimokėti iš savo uždardo. Priimta rezoliucija atsitikime, jei Cohen bus surastas valstijos aukščiausiam teisme kaltu, pašalinti iš unijos.

National Labor Relations Tarybos egzaminierius panaikino NLB nuosprendį, palankų Longshoremen Association suspendavimui 2-ju metų, neduodant jiems darbo neva už prasižengimą unijai. Longshoremen Association turi pamokėti

niškėse, Mardosave... Ir rugsėjo pirmąją atsivers mokyklų durys, apylinkės Taryba vėl nudžiugins gražiu pranešimu: „Į mokyklą atvyko visi!“ Šituo galima neabejoti — čia nuosirdžiai kovojama už kiekvieną žmogų.

V. Miklaševičius Merkinė, Varėnos raj.

Zack Page ir Marvin Gould nuo \$2,000 iki \$3,039 už prarastą darbo laiką.

Ilgametis Jersey City gyventojas Antanas Zavišius, dabartiniu laiku gyvenantis Budd Lake, N. J., pardavė savo namelį ir vyks gyventi į Miami, Floridoje. Praėjusią žiemą ten buvo nuvykęs, patiko. Floridiečiai sušilauks pažangaus žmogaus, parengimų ir pažangaus judėjimo rėmėjo. Linke draugui A. Zavišiui laimingo pasisekimo šilume krašte.

Devyni šimtai Westinghouse Electric kompanijos darbininkų paleisti trims dienoms disciplinos sumetimais. Nesutikimas įvyko kompanijai pasimojus 12-os darbininkų pakeisti darbo vietas. U.W. lokolas 107 deda pastangas sutaikyti, kad streikas neįvyktų.

Pennsylvanijos valstijoje pamatinės dvi industrijos — plieno ir anglies kasyklų. Gal nei vienoje neįvyksta tiek nelaimių, kiek anglies kasyklose. Kasyklos turi inspektorius kasyklų apsaugai, bet tie inspektoriai mažai ką pagelbsti arba visai nieko. Paskiausioje nelaimėje trys darbininkai 300 pėdų gilumoje daugiau savaitės laiko buvo užverstie akmenų. Spauda ir valdininkai kalba už geresnę apsaugą, kuomet nelaimė įvyksta, bet praėjus, nutylima.

Philadelphiaje pasireiškė polio liga. Jau keli susirgę.

Miami, Fla.

Rugp. 21 d. įvyko A.L.D. L.D. 75-tos kp. susirinkimas L.S.K. name. Susirinkime dalyvavo 25 nariai, tai tik pusė kp. narių. Gal būti iki kurie pabijojo šilto oro? O gal kenkė ir tas, kad kp. iki šiol neturėjo nusistatę susirinkimams dienoms ir laiko. Gi dabar nustatytas laikas ir diena: susirinkimai įvyks 3-čią trečiadienį kiekvieno mėnesio, kaip 2 val. po pietų, L.S.K. name.

Po susirinkimų bus ir trumpos paskaitos tūlais klausimais. Pereitame susirinkime davė paskaitą V. Bovinas apie A. Srazdelio 2 šimtų metų gimtadienio sukaktį. Jo eilėraščius skaitė P. Bečienė.

Po paskaitų susirinkusieji gavo lengvą vakarienę — varškietį, kavos ir torto. Užkandžius pagamino Olga Šimkienė, jai gelbėjo Kanapienė ir Chuladienė. Kitame susirinkime J. D. S. skaitys paskaitą apie proletarinį poetą Julij Janonį.

Kp. finansiniai gražiai parėmė mūs spaudą ir kitus reikalus — paaukojo „Vilniai \$50, „Laisvė“ \$25, kovai su fašistiniais niekšais, laike karo hitlerininkais žmonių žudikais, \$25.

Laikraščių vajuje dirbs: „Laisvės“ vartininkė M. Valilionienė, „Vilnies“ — S. Kanapė, „L.B.“ — N. Paukštieinė ir J. Vignas.

Taigi, kaip matote, darbą pradeda 75-ta kp. gana anksti ir gražiai. Tik reikia, kad nariai gerai įsitęmyti dienas ir laiką kp. susirinkimų ir nepatingėtų juos lankyti skaitlingiau. Tada būtų smagiau ir ūpo daugiau tiems, kurie suka visą veikimą.

Žilas Juozas

Tarybų Sąjungos KP CK pareiškimas dėl ginčų su Kinijos komunistais

Tarybų Sąjungos Komunistų partijos atviras laiškas Maskvos „Pravdoje“ tilpo šių metų liepos 14-ą dieną. Jo vertimas buvo išspausdintas ir kai kuriuose amerikiniuose buržuaziniuose laikraščiuose. Mes gerai žinome, kad mūsų skaitytojai labai domisi tais ginčais, kurie vyksta tarp kinų komunistų ir tarybinių komunistų. Ir štai šiame laiške, šiame dokumente visi tie ginčai yra paliesti, į juos Tarybų Sąjungos Komunistų Partijos vadovybė atsako, juos aiškina. Mūsų laikraštis yra permažas, kad galėtume šį dokumentą pateikti viename numeryje, todėl mes jį spausdiname tęsiniais, ir jaučiam, kad būsime patenkinę mūsų skaitytojų norus. Vertimas į lietuvių kalbą — Eltos. — „Laisvės Redakcija.“

I

Beveik pusę amžiaus Tarybų šalis, vadovaujama Komunistų partijos, kovoja už marksizmo-leninizmo idėjų pergalę, kad visoje žemėje darbo žmonės būtų laisvi ir laimingi. Nuo pat pirmųjų Tarybų valstybės gyvavimo dienų, kai mūsų šaliai vadovavo didysis Leninas, ir iki šios dienos mūsų liaudies teikė ir teikia didžiulę, nesavanaudišką pagalbą visoms tautoms, kurios kovoja už savo išsivadavimą iš imperializmo ir kolonializmo jungo, už naują gyvenimą.

Pasaulio istorijoje nebuvo pavyzdžių, kad viena šalis tokiu mastu teiktų pagalbą kitoms šalims, vystančioms savo ekonomiką, mokslą ir techniką.

Brolišką tarybinės liaudies, mūsų partijos solidarumą visu mastu jautė Kinijos darbo žmonės, kinų komunistai tiek savo revoliucinėje kovoje už savo Tėvynės išsivadavimą, tiek ir socializmo statybos metais. Vos tik buvo įkurta Kinijos Liaudies Respublika, Tarybų Sąjungos vyriausybė sudarė su liaudies Kinijos Vyriausybe Draugystės, sąjungos ir savitarpio pagalbos sutartį, kuri yra galinga priemonė imperializmo kėslams atremti, veiksnys, stiprinąs taiką Tolinuosiose Rytuose ir visame pasaulyje.

Visu savo ilgamečiu socializmo statybos patyrimu, mokslo ir technikos laimėjimais tarybinė liaudies dosniai dalijosi su savo broliais kinais. Mūsų šalis teikė ir teikia žymią pagalbą liaudies Kinijos ekonomikai vystyti. Su aktyvia Tarybų Sąjungos pagalba liaudies Kinija pastatė 198 pramonės įmones, cechus ir objektus, aprūpintus naujaisiais įrengimais. Su mūsų šalies parama Kinijoje įsteigtos tokios naujos pramonės šakos, kaip automobilių, traktorių, aviacijos ir kitos. Tarybų Sąjunga perdavė Kinijos Liaudies Respublikai daugiau kaip 21 tūkstantį mokslinės ir techninės dokumentacijos komplektų, iš to skaičiaus — daugiau kaip 1,400 stambiųjų įmonių projektų. Mes be paliovos padėdavome Kinijai stiprinti šalies gynybą ir sukurti šiuolaikinę gynybinę pramonę. Tarybų Sąjungos aukštosios mokyklose, mūsų įmonėse buvo paruošti tūkstančiai kinų specialistų ir darbininkų. Ir dabar Tarybų Sąjunga tebeikia techninę paramą Kinijos Liaudies Respublikai: padeda statyti 88 pramonės įmones ir objektus. Mes kalbame apie visa tai ne todėl, kad norėtume pasigirti, o tik dėl to, kad KKP vadovai pastaruoju metu stengiasi sumenkinti Tarybų Sąjungos pagalbos reikšmę, ir mes neužmirštame, kad Tarybų Sąjunga savo ruožtu gavo iš KLR reikalingų prekių.

Dar ne taip seniai Kinijos vadovai daug ir teisingai kalbėjo apie Kinijos ir Tarybų Sąjungos tautų draugystę, apie TSKP ir KKP vienybę, didžiai vertino Tarybų Sąjungos pagalbą, ragino mokyti iš Tarybų Sąjungos patyrimo.

Drg. Mao Cze-dunas 1957 metais sakė: „Kinų tautai jos kovoje už nacionalinį išsivadavimą broliška užjautė ir ją rėmė tarybinė liaudies. Po Kinijos revoliucijos pergalės Tarybų Sąjunga taip pat teikia visapusišką didžiulę pagalbą socializmo statyboje Kinijoje. Viso to kinų tauta niekada neužmirš.“

Tenka tik apgailestauti, kad Kinijos vadovai ėmė tatau užmiršti.

Mūsų partija, visi tarybiniai žmonės džiaugėsi didžiosios kinų tautos laimėjimais kuriant naują gyvenimą ir didžiam visi jais. Kalbėdamas iškilmingame priėmime Pekine Kinijos Liaudies Respublikos dešimtmečio proga, draugas N.

Chruščiovas sakė: „Didvyriškoji ir darbščioji Kinijos liaudies, vadovaujama savo šlovingosios Komunistų partijos, parodė, ką gali tauta, kuri ima valdžią į savo rankas... Dabar visi pripažįsta kinų tautos, Kinijos Komunistų partijos laimėjimus. Azijos ir Afrikos tautos mato, kokių kelių, kokios santvarkos sąlygomis gali iš tikrųjų klestėti tautų talentai, kūrybinės jėgos, kai liaudis gali visu platumu ir gilumu parodyti savo galingą kūrybinę jėgą.“

Taip buvo tol, kol Kinijos vadovai nepradėjo trauktis nuo pasaulinio komunistinio judėjimo bendro kurso.

1960 metų balandžio mėnesį draugai kinai atvirai išklė savo nesutarimus su pasauliniu komunistiniu judėjimu, paskelbė straipsnių rinkinį, pavadintą „Te gyvuoją leninizmas!“ Šiame rinkinyje, kurio pagrindą sudarė suklastoti, apkarpyti ir neteisingai išaiškinti žinomų Lenino darbų teiginiai, buvo teiginių, iš esmės nukreiptų prieš pagrindus 1957 metų Maskvos pasitarimo Deklaracijos, kurią KKP vardu buvo pasirašęs drg. Mao Cze-dunas, prieš politiką, reklamuojančią taikaus sambūvio tarp valstybių, turinčių skirtingą visuomeninę santvarką, prieš galimybę užkirsti kelią pasauliniam karui dabartinėje epochoje, prieš tai, kad būtų naudojamas tiek taikus, tiek ir netaikus socialistinių revoliucijų vystymosi kelias. Savo pažiūras KKP vadovai pradėjo priminti visoms broliskosioms partijoms. 1960 metų birželio mėnesį Pasaulinės tarybos sesijoje, kuri vyko Pekine, Kinijos vadovai be broliskųjų partijų vadovybių žinios surengė tada buvusių Pekine elės partijų atstovų pasitarimą ir ėmė atvirai kritikuoti TSKP ir kitų marksistinių-lenininių partijų poziciją, 1957 metais Maskvos pasitarimo priimtą Deklaraciją. Be to, draugai kinai savo nesutarimus su TSKP ir kitomis broliskosiomis partijomis paskelbė atviroje nepartinės organizacijos tribūnoje.

Tokie KKP vadovybės žingsniai sukėlė didelį broliskųjų partijų susirūpinimą. Atsižvelgiant į tai, komunistų partijų Bukarešto pasitarime 1960 metais buvo mėginta apsvarstyti su KKP vadovais kilusius nesutarimus. 50 komunistų ir darbininkų partijų atstovai draugiškai kritikavo Kinijos vadovų pažiūras bei veiksmus ir ragino juos grįžti į vienybės bei bendradarbiavimo su tarptautiniu komunistiniu judėjimu kelią sutinkamai su Maskvos Deklaracijos principais. Deja, KKP vadovybė nepaisė draugiškos pagalbos, toliau vykdė savo klaidingą kursą ir gilino savo nesutarimus su broliskosiomis partijomis.

Stengdamasis neleisti įvykiams vystytis tokia kryptimi, TSKP CK pasiūlė surengti derybas su Kinijos Kompartijos Centro Komitetu. Šios derybos įvyko 1960 metų rugsėjo mėnesį Maskvoje. Tačiau ir tada nepavyko įveikti kilusių nesutarimų, nes KKP delegacija atakliai nenorėjo klausyti broliskosios partijos nuomonės. 1960 metų lapkričio mėnesį įvykusiame 81 komunistų ir darbininkų partijos atstovų Pasitarime absoliuti broliskųjų partijų dauguma atmetė klaidingas KKP vadovybės pažiūras ir koncepcijas. Kinijos delegacija šiame Pasitarime atakliai gynė savo atskiras pažiūras, ir tik tada, kai išryškėjo jos visiškai izoliavimosi grėsmė, ji pasirašė Pareiškimą.

Dabar visiškai aišku, kad, pasirašydami 1960 metų Pareiškimą, KKP vadovai tik manevravo. Netrukus po Pasitarimo jie vėl ėmė propaguoti savo kursą, garsintuvu naudodami Albanijos darbo partijos vadovybę. Už mūsų partijos nugaros jie išplėtė kampaniją prieš TSKP CK ir Tarybų Sąjungos vyriausybę.

1961 metų spalio mėnesį TSKP CK vėl pamėgino normalizuoti santykius su KKP. Draugai N. Chruščiovas, F. Kozlovas, A. Mikojanas kalbėjosi su draugais Čzou En-lajumi, Pyn Čeniu ir kitais vadovaujančiais darbuotojais, atvykusiais į TSKP XXII suvažiavimą. Drg. Chruščiovas išsamiai išdėstė Kinijos delegacijai TSKP CK poziciją principiniais klausimais, svarstytais XXII suvažiavime, pabrėžė, kad mes nuolat stengiamės stiprinti draugystę ir bendradarbiavimą su Kinijos Komunistų partija.

Savo 1962 metų vasario 22 d. ir gegužės 4-tam pusl.)

Tarybų Sąjungos KP CK pareiškimas dėl ginčų su Kinijos komunistais

(Tas 1 ir 3-čio pusl.)

žės 31 d. laiškuose TSKP CK atkreipė KKP CK dėmesį į tuos pavojingus mūsų bendram reikalui padarinius, kurie gali atsirasti, susilpnėjus komunistinio judėjimo susitelkimui. Mes, tada, draugams kinams siūlėme, imtis žygių, kurie neleistų imperialistams savo interesais panaudoti sunkumų, kilusių Tarybų Sąjungos ir Kinijos savitarpio santykiuose. TSKP CK taip pat siūlė imtis veiksmingesnių priemonių tokiais klausimais, kaip keitimasis vidaus politikos informacija, suderinimas brolišųjų partijų pozicijų tarptautinėse demokratinėse organizacijose ir kitose srityse.

Tačiau Pekinas neatsiliepė į šiuos laiškus ir kitus praktinius žygius, kuriais buvo siekiama gerinti santykius su KKP ir KLR visomis linijomis.

Praėjusių metų rudenį, prieš išvykstant iš Maskvos buvusiam KLR ambasadoriui Tarybų Sąjungoje drg. Liu Siao, TSKP CK Prezidiumas su juo ilgai kalbėjosi. Šio pokalbio metu CK Prezidiumo nariai dar kartą ėmėsi iniciatyvos, stengdamiesi stiprinti Kinijos ir Tarybų Sąjungos draugystę. Drg. N. Chruščiovas prašė drg. Liu Siao perduoti drg. Mao Cze-dunui mūsų pasiūlymą: "Atmesti visus ginčus ir nesutarimus, neieškoti, kas teisus—kas kaltas, nesirausti praityje, o pradėti mūsų santykius nuo švaraus puslapio." Į šį nuoširdų kreipimąsi mes negavome net jokio atsakymo.

Didindami savo ideologinius nesutarimus su broliškosiomis partijomis, KKP vadovai pradėjo perkelti juos į valstybių savitarpio santykius. Kinijos organai ėmė siaurinti ekonominius ir prekybinius KLR ryšius su Tarybų Sąjunga ir kitomis socialistinėmis šalimis. KLR Vyriausybės iniciatyva Kinijos prekyba su Tarybų Sąjunga per pastaruosius trejus metus buvo sumažinta beveik tris kartus; komplektinių įrengimų tiekimai sumažėjo 40 kartų. Šitaip prekybos ir tiekimo apimtis sumažėjo Kinijos vadovų iniciatyva. Mes apgailestaujame, kad KLR vadovybė stojo į tokį kelią. Mes manėme ir dabar tebe manome, kad reikia ir toliau plėsti Tarybų Sąjungos-Kinijos ryšius, vystyti bendradarbiavimą. Tai būtų savitarpiai naudinga abiem šalims, ir visų pirma Liaudies Kinijai, kuri iš Tarybų Sąjungos ir kitų socialistinių šalių gavo didelę pagalbą. Tarybų Sąjunga vystė plačius ryšius su Kinija anksčiau, ji ir šandien nori juos plėsti, o ne siaurinti. Atrodytų, KKP vadovybė turėtų pirmiausia rūpintis plėsti ekonominius ryšius su socialistinėmis šalimis. Tačiau ji ėmė veikti priešingą kryptimi, nepaisydama tos žalos, kurią tokie veiksmai daro Kinijos Liaudies Respublikos ekonomikai.

Kinijos vadovai nepasakė savo liaudžiai tiesos, dėl kieno kaltės susiaurėjo tokie ryšiai. Tarp Kinijos komunistų ir net tarp gyventojų buvo pradėta plati propaganda, kuria siekiama diskredituoti TSKP užsienio ir vidaus politiką, kurstyti antitarybines nuotaikas.

TSKP CK atkreipė draugų kinų dėmesį į šiuos neteisingus veiksmus. Mes sakėme draugams kinams, kad negalima, kylant ginčams ir nesutarimams skatinti liaudį čia girti, čia keikti vieną ar kitą partiją. Kiekvienam komunistui aišku, kad nesutarimai tarp brolišųjų partijų—tai ne daugiau kaip laikinas epizodas, kai tuo tarpu santykiai tarp socialistinių šalių tautų dabar formuojami visiems amžiams.

Tačiau Kinijos vadovai kaskart neleidavo negirdomis draugiškų TSKP įspėjimų ir toliau aštrindavo Kinijos ir Tarybų Sąjungos santykius.

Nuo 1961 metų pabaigos Kinijos atstovai tarptautinėse demokratinėse organizacijose ėmė atvirai primetinėti savo klaidingas pažiūras. 1961 metų gruodžio mėnesį Pasaulinės taikos tarybos Stokholmo sesijoje Kinijos delegacija stojo prieš tai, kad būtų sušauktas Pasaulinis kongresas už taiką ir nusiginklavimą. 1962 metais Pasaulinės profsąjungų federacijos, Pasaulinio taikos šalininkų judėjimo, Afrikos ir Azijos solidarumo judėjimo, Pasaulinės demokratinio jaunimo federacijos, Pasaulinės demokratinės moterų federacijos ir daugelio kitų organizacijų veiklai kilo grėsmė dėl skaldytojo Kinijos atstovų veiksmų. Jie stojo prieš tai, kad socialistinių

Europos šalių solidarumo su Afrikos ir Azijos šalių komitetų atstovai dalyvautų Azijos ir Afrikos šalių tautų solidarumo III konferencijoje Moskyje. Kinijos delegacijos vadovas pareiškė Tarybų Sąjungos atstovams, kad "baltiesiems čia nėra kas veikti." Žurnalistų konferencijoje Džakartoje Kinijos atstovai stengėsi, kad tarybiniai žurnalistai nebūtų į ją įleisti kaip lygiateisiai dalyviai tuo pagrindu, jog Taryba Sąjunga... nesanti Azijos šalies.

Keista ir nuostabi, kad draugai kinai apkalbino skaldytojo Kinijos klaidingą politinę liniją didžiąją daugumą neseniai įvykusio Pasaulinio moterų kongreso tuo metu, kai, priimant kreipimąsi į visų žemynų moteris, iš 110 Kongrese atstovaujamų šalių prieš balavo tik dviejų šalių—Kinijos ir Albanijos—atstovės. Štai jau iš tikrųjų visa daugiamilijoninė laisvė mylinčių moterų armija žengia ne į koją, o tik dvi žygiuoja teisingai, laikosi rikiuotės.

Tokia trumpa Kinijos vadovybės nesutarimų su TSKP ir kitomis broliškomis partijomis istorija. Ji rodo, kad KKP vadovai priešpastato savo atskirą liniją bendram komunistinio judėjimo kursui, stengiasi primesti jam savo diktatūrą, savo giliai klaidingas pažiūras į pagrindines dabarties problemas.

II

Kokia yra KKP, iš venos pusės, ir TSKP, tarptautinio judėjimo—iš antros—nesutarimų esmė? Toks klausimas, be abejo, kyla kiekvienam, kas susipažinęs su KKP CK birželio 14 d. laišku.

Daugelis šio laiško teiginių iš pirmo žvilgsnio gali sukelti nuostabą: o su kuo iš tiesų ginčijasi draugai kinai? Argi yra komunistų, kurie prieštarauja, pavyzdžiui, socialistinei revoliucijai arba nelaiko savo pareiga kovoti prieš imperializmą, remti nacionalinio išsivadavimo judėjimą? Kodėl KKP vadovybė taip įkyriai kelia tokius teiginius?

Gali kilti ir toks klausimas: kodėl gi negalima sutikti su draugų kinų pozicijomis, išdėstytomis jų laiške daugeliui svarbių problemų? Paimkime kad ir tokią esminę problemą, kaip karas ir taika. Savo laiške KKP CK kalba apie taiką ir taikų sambūvį.

Reikalo esmė ta, kad, pradėję žygi prieš marksistinių-lenininių partijų nuostatas pagrindinėms dabarties problemoms, draugai kinai visų pirma primeta Tarybų Sąjungos Komunistų partijai ir kitoms marksistinėms-lenininėms partijoms tokias pažiūras, kurių jos niekada nereikšė, kurios joms svetimos; antra vertus, jie stengiasi, žodžiais pripažindami iš komunistinio judėjimo dokumentų paimtas formulas ir nuostatas, pridengti savo klaidingas pažiūras ir neteisingas pozicijas. Atvirai stoti prieš tautų kovą už taiką, taikų sambūvį tarp valstybių, turinčių skirtingą socialinę santvarką, prieš nusiginklavimą ir t. t. reikštų demaskuoti savo pozicijas viso pasaulio komunistų ir taikingųjų tautų akyse ir atstumti jas nuo savęs. Todėl, kuo toliau vystoma polemika, kuo labiau ryškėja KKP vadovybės pozicijos silpnumas, tuo toliau ji griebiasi tokios maskuotės. Jeigu neatsižvelgtume į tokį draugų kinų metodą, tai iš šalies gali net atrodyti, kad ginčas įgavo scholastinį pobūdį, kad kalbama, esą, apie atskiras formulutes, tolimas nuo gyvenimo problemų.

O iš tikrųjų ginčo centre yra klausimai, kurie liečia gyvybinius tautų interesus.

Tie klausimai dėl taikos ir karo, dėl pasaulinės socialistinės sistemos vaidmens ir vystymosi, tai klausimai dėl kovos prieš "asmenybės kulto" ideologiją ir praktiką, tai klausimai dėl pasaulinio darbininkų judėjimo ir nacionalinio išsivadavimo kovos strategijos ir taktikos.

Šiuos klausimus išskėlė pati gyvenimas, didelės permainos socialistinėse šalyse, visame pasaulyje, pasikeitus pastaraisiais metais jėgų savitarpio santykis tarp socializmo ir imperializmo, naujos galimybės mūsų judėjimui. Komunistinis judėjimas turėjo atsakyti ir atsakė į juos, paruošęs generalinę liniją, atsižvelgdamas į dabartinio pasaulinio vystymosi etapo sąlygas ir reikalavimus.

Vieninga komunistų partijų nuomone, didžiulį vaidmenį šiuo požiūriu suvaidino TSKP XX suvažiavimas, kuris atvėrė naują viso komunistinio judėjimo vystymosi etapą. Toks vertinimas buvo įrašytas 1957 metų Deklaracijoje ir 1960 metų Pareiškime—kollektyviai paruošusiose kompartijų dokumentuose, kuriuose suformuluotas bendras politinis komunistinio judėjimo kursas dabartinėje epochoje.

Tačiau KKP vadovai dabar jam priešpastatė naują kursą, jų pozicijos vis labiau skiriasi nuo bendrosios komunistinio judėjimo linijos pagrindiniais klausimais.

Tai visų pirma reikia pasakyti karo ir taikos klausimu.

Vertinant karo ir taikos problemas,

sprendžiant jas, negali būti jokių neaiškumų ir negalima nieko nutylėti,—juk kalbama apie tautų likimą, apie visos žmonijos ateitį.

TSKP CK laiko savo pareiga kuo atviriausiai pasakyti partijai ir liaudžiai, kad karo ir taikos klausimais KKP vadovybė kilo esminių principinių nesutarimų su mumis, su pasauliniu komunistiniu judėjimu. Jų esmė ta, kad priešingai žiūrima į tokias nepaprastai svarbias problemas, kaip galimybės užkirsti kelią pasauliniam termobranduoliniam karui, kaip taikus sambūvis tarp valstybių, turinčių skirtingą socialinę santvarką, savitarpio ryšys tarp kovos už taiką ir pasaulinio revoliucinio judėjimo vystymosi.

Mūsų partija XX ir XXII suvažiavimų nutarimuose, pasaulinis komunistinis judėjimas Deklaracijoje ir Pareiškime išskėlė komunistams pirmaeilį uždavinį—kovoti už taiką, užkirsti kelią pasaulinei termobranduolinei katastrofai. Mes realiai vertiname jėgų savitarpio santykių pasaulyje ir iš to darome išvadą, kad, nors imperializmo priegimtis ir nepasikeitė, nors karo kilimo pavojus nepašalintas, dabarties sąlygomis taikos jėgos, kurių pagrindinė tvirtovė yra galingoji socialistinių valstybių sandrauga, gali vieningomis pastangomis užkirsti kelią naujam pasauliniam karui.

Mes taip pat blaiviai vertiname tą faktą, kad iš esmės kokybiškai pasikeitė kariavimų priemonės ir, vadinas, jo galimi padariniai. Mūsų amžiaus viduryje sukurta raketinis-branduolinis ginklas pakeitė ankstesnį, karo supratimą. Šis ginklas turi neregėtą griauančiąją jėgą. Užtenka pasakyti, kad tik vienos galingos termobranduolinės bombos sprogimas viršija visuose ankstesniuose karuose, taip pat pirmajame ir antrajame pasauliniuose karuose, panaudotų visų kovos priemonių sprogimo jėgą. O tokių bombų sukaupta daug tūkstančių!

Ar komunistai turi teisę ignoruoti šį pavojų? Ar privalome mes liaudžiai sakyti visą tiesą apie termobranduolinio karo padarinius? Mes manome,—be abejo, privalome. Tada negali "paralyžuoti" masių, kaip teigia draugai kinai. Priešingai, tiesa apie dabartinį karą mobilizuos masių valią ir energiją kovai už taiką, prieš imperializmą—karo pavojaus šaltinį.

Istorinis komunistų uždavinys—organizuoti tautų kovą prieš pasaulinį termobranduolinį karą ir jai vadovauti.

Užkirsti kelią naujam pasauliniam karui—visiškai realus ir įvykdomas uždavinys. Mūsų partijos XX suvažiavimas padarė nepaprastai reikšmingą išvadą, jog mūsų laikais karas tarp valstybių nėra fatališkas neišvengiamas. Ši išvada—ne gerų paskatų vaisius. Ji padaryta, realistiškai, griežtai moksliniais išanalizavus klasinių jėgų savitarpio santykių pasaulio arenoje; ji remiasi milžiniška pasaulio socializmo galia. Mūsų pažiūroms šiuo klausimu pritaria visas pasaulinis komunistinis judėjimas. "Pasauliniam karui galima užkirsti kelią"; "Dar iki visiškos socializmo pergalės žemėje, kapitalizmui išlikus dalyje pasaulio, atsirastų reali galimybė pašalinti pasaulinį karą iš visuomenės gyvenimo";—pabrėžiama Pareiškime. Šį pareiškimą pasirašė ir draugai kinai.

Kinų pažiūra

O kokia KKP vadovybės pozicija? Ką gali reikšti jos propaguojamos tezės: karo negalima pašalinti, kol yra imperializmas; taikus sambūvis—iluzija, ji nėra generalinis socialistinių šalių užsienio politikos principas; kova už taiką kliudo revoliucinei kovai?

Šios tezės reiškia, kad draugai kinai prieštarauja bendram pasaulinio judėjimo kursui karo ir taikos klausimais. Jie netiki, jog galima užkirsti kelią naujam pasauliniam karui, nepakankamai vertina taikos ir socializmo jėgas ir perversina imperializmo jėgas, faktiškai ignoruoja galimybę sutelkti liaudies mases kovai prieš karo pavojų.

Vadinas, draugai kinai netiki, kad socialistinių šalių tautos, tarptautinė darbininkų klasė, visos demokratinės ir taikingosios jėgos sugeba sužlugdyti karo iniciatorių planus ir iškovoti taiką mūsų ir būsimoms kartoms. Ką slepia skambūs draugų kinų revoliuciniai žodžiai? Netikėjimą darbininkų klasės jėga, jos revoliuciniais sugebėjimais, netikėjimą tiek taikaus sambūvio galimybe, tiek ir proletariato pergale klasių kovoje. Kovai prieš karą telkiasi visos taikingosios jėgos. Savo klasišne sudėtimi ir savo klasiniais interesais jos skirtingos. Tačiau jas gali suvienyti kova už taiką, prieš karą, nes atominė bomba, nesilaiko klasinio principo,—ji naikina visus, kas patenka į jos griauančiosios veikimo sferą.

Stoti į draugų kinų siūlomą kelią—reiškia atstumti liaudies mases nuo komunistinių partijų, kurios iškovojo tautų simpatijas savo atkaklia ir narsia kova už taiką.

Plačiųjų masių sąmonėje socializmas ir taika dabar neatskiriami!

Draugai kinai aiškiai nepakankamai vertina visą termobranduolinio karo pavojų. "Atominė bomba—tai popierinis tigras," ji "visiškai nebaisi"—teigia jie. "Svarbiausia, girdi,—greičiau padaryti galą imperializmui, o kokių būdu, kokių aukų tatai pa-

reikalaus—klausimas antraeiliis. Kam, leistina paklausti, antraeiliis? Šimtams milijonų žmonių, kurie pasmerkti žūti, jeigu kils termobranduolinis karas? Valstybėms, kurios bus nušluotos nuo žemės paviršiaus jau pirmosiomis tokio karo valandomis?

Niekas, taip pat ir didelės valstybės, neturi teisės žaisti milijonų žmonių likimu. Šmerktini tie, kurie nenori stengtis, kad pasaulinis karas būtų pašalintas iš tautų gyvenimo, kad būtų užkirstas kelias masinėms žmonių žudynėms ir neleista griauti žmonių civilizacijos vertybių.

KKP CK birželio 14 d. laiške daug kalbama apie "neišvengiamas aukas" tariamai revoliucijos varden. Kai kurie atsakingi Kinijos vadovai taip pat yra pareiškę apie galimybę paaugti kare šimtus milijonų žmonių. "Nugalėjusios tautos,—teigiama KKP CK aprobuotame rinkinyje "Tegyvuoja leninizmas!,"—nepaprastai sparčiai tempais sukuris žlugusio imperializmo griuvėsiuose tūkstantį kartų aukštesnę civilizaciją, negu ta, kuri buvo sukurta kapitalizmo santvarkos sąlygomis, sukurš savo tikrai puikią ateitį."

Leistina paklausti draugus kinus, ar jie įsisąmonina, kokius "griuvėsius" paliktų po savęs pasaulinis raketinis-branduolinis karas?

TSKP CK—ir mes esame įsitikinę, kad mūsų šiuo klausimu vieningai remia visa mūsų partija, visa tarybinė liaudis—negali pritari Kinijos vadovybės pažiūroms apie tai, kaip sukurti "tūkstantį kartų aukštesnę civilizaciją" ant šimtų milijonų žmonių lavonų. Tokios pažiūros iš esmės prieštarauja marksizmo-leninizmo idėjoms.

Leistina paklausti draugus kinus: kokią priemonę jie siūlo imperializmui sunaikinti?

Mes esame už imperializmo ir kapitalizmo sunaikinimą. Mes ne tik tikime, kad kapitalizmas neišvengiamai žlugs, bet ir viską darome, kad tai įvyktų klasių kovoje ir kaip galima greičiau. Kas turi spręsti šį istorinį klausimą? Visų pirma darbininkų klasė, vadovaujama savo avangardo—marksistinės-lenininės partijos, kiekvienos šalies darbo liaudis.

Istorinio klausimo sprendimas

Draugai kinai siūlo kitką. Jie tiesiog sako: "Žuvusio kapitalizmo griuvėsiuose," kitais žodžiais, sukėlus karą, "bus sukurta puiki ateitis." Jeigu ryšimės tokiu būdu, tada iš tikrųjų visiškai beveik yra taikaus sambūvio principai, kova už tvirtą taiką. Mes negalime stoti į tokį avantūristinį kelią: jis prieštarauja marksizmo-leninizmo esmei.

Visi žino, kad dabarties sąlygomis pasaulinis karas bus termobranduolinis. Imperialistai niekada nepanorės savanoriškai pasitraukti iš scenos, savanoriškai gulti į karsą, nepanaudoję labiausiai kraštutinių savo turimų priemonių.

Matyti, tie žmonės, kurie termobranduolinį ginklą vadina "popieriniu tigru," pakankamai nesurpanta, kokią griauančiąją jėgą turi šis ginklas.

Mes blaiviai atsižvelgiame į tai. Mes patys darome termobranduolinį ginklą ir pasigaminome jo pakankamai. Mes gerai žinome, jog griauančiąją jėgą. Ir jeigu imperializmas sukels prieš mus karą, mums ranka nesudrebės, naudojant šį grėsmingą ginklą prieš agresorių. Tačiau pirmieji, jeigu mūsų neužpuls, mes šio ginklo nenaudosime.

Marksistai-leniniečiai stengiasi užtikrinti tvirtą taiką, ne maldaudami jos iš imperializmo, o telkdami revoliucines marksistines-leninines partijas, telkdami visų šalių darbininkų klasę, telkdami tautas, kovojančias už savo laisvę ir nacionalinę nepriklausomybę, remdamosi ekonomine ir gynybine socialistinių valstybių galia.

Norėtume paklausti draugus kinus, kurie siūlo iškurti puikią ateitį termobranduoliniame kare žlugusio senosio pasaulio griuvėsiuose: ar tarėsi jie šiuo klausimu su darbininkų klase tose šalyse, kur viešpatuoja imperializmas? Kapitalistinių šalių darbininkų klasė tikriausiai jiems atsakytų: argi mes jus prašome, kad jūs sukeltumėte karą ir, likviduodami imperialistus, sunaikintume mūsų šalis? Juk monopolistų, imperialistų yra palyginti nedidelė saujelė, o pagrindiniai kapitalistinių šalių gyventojai—tai darbininkų klasė, darbo valstietija, darbo inteligentija. Atominė bomba neskiria, kur imperialistas, o kur darbo žmogus—ji smogia į teritorijas, todėl kartu su vienu monopolistu būtų sunaikinti milijonai darbininkų. Darbininkų klasė, darbo žmonės paklaus tokius "revoliucionierius": kokią jūs turite teisę už mus spręsti mūsų gyvavimo ir mūsų klasinės kovos klausimus—mes taip pat už socializmą, tačiau norime jį iškovoti klasinėje kovoje, o ne sukelti pasaulinį karą.

Taip traktuojamas draugų kinų klausimas gali sukelti pagrįstą įtarimą, kad tai jau ne klasinė pažiūra į kovą už kapitalizmą sunaikinimą, o kažkokie visiškai kiti tikslai. Jeigu senosio pasaulio griuvėsių palaidos ir išnaudotojos, ir išnauduojamios, kas gi kūrą "puikią ateitį"?

(Bus daugiau)

Tas Pats
4 pusl. Laisvė (Liberty) Penkt., rugp. (Aug.) 30, 1963

Baltimore, Md.

Iš LLD 25 kp. veikimo

Norisi padaryti trumpą peržvalgą mūsų LLD 25 kuopos vėlesnio veikimo. Per visą kuopos gyvavimo laikotarpį mūsų veikimas buvo garbingas ir paliko gerų vaisių.

Gabūs veikėjai suplanuodavo ir ruošdavo parengimus, kurie duodavo finansinės ir dvasinės naudos. Publikos mes sutraukdavome daug, kaip į biznio, taip ir į apšvietos parengimus. Ruošdavome piknikus, balius, koncertus, vaidindavome teatralius veikalus, rengėme prakalbas ir kitokius apšvietos parengimus. Visi jie gerai pavykdavo.

Turėjome ir turime gabių literatūros platintojų. Jie visumet aprūpindavo publiką literatūra. Gi Lietuvių Literatūros Draugija išleido labai daug naudingų knygų istorijos, politikos, ekonomikos, mokslo ir sveikatos klausimais. Kas skaitė tą literatūrą, tas pažengė toli pirmyn.

Paimkime, kad ir sveikatos reikalas: mūsų žmonės skaitė tas knygas, stengėsi prisilaikyti nurodymų, tai ilgesniams amžiams išsaugojo savo sveikatą—yra ir dabar energingesni, gyvesni, nepasiduoda metų amžiui, nei nemano greitai pasenti.

Prieš du, tris metus mes buvome susirūpinę, kad mažėja buvusių veikėjų skaičius. Bet tas buvo nugalėta. Garbė tiems draugams ir draugėms, kurie sugebėjo prie mūsų pritarinti ir pritaręti jaunimui. Dabar mes jau turime jaunųjų spėkų. Parengimų srityje mes stovime gerai. Viena jauną draugę, pilną energijos, vadovauja mūsų veikimui. Parengimuose, beveik visi darbininkai yra iš jaunesnės kartos—čia gimusieji ir gimusios. Stai kur yra didelis mūsų laimėjimas.

Kas dėl "Laisvės" piknikų, tai tenka pasakyti, kad mums didelės pagalbos ir daug energijos pridūoda Philadelphia's draugai, kurie nuolat atvyksta autobusu.

Bet mūsų parengimai nesisibaigia tik vienu "Laisvės" pikniku. Ir pereinamaisiais metais mes dar turėjome po jo tris mažesnius piknikus—išvažiavimus pas savus draugus jų gražiose sodylose.

Vieną parengimą turėjome pagarbai Motinos dienos. Kitą parengimą turėjome, kur veltui viskas buvo "Laisvės" pikniko darbininkams, tai yra, įvertinimui jų sunkaus darbo. Gi trečią turėjome užbaigimui vasaros sezono parengimų, rugpjūčio 18 dieną, kuris buvo vienas iš pasėkmingiausių. Visi ir visos gražiai, linksmi, dainuodami dainas praleido visą dieną gerame ūpe.

Mūsų parengimai nepraeina, kad juose nebūtų platinama literatūra, o ypatinai iš Lietuvos. Didelę garbę litaretūros platintojams.

Mes turime gerą skaičių pritarėjų—rėmėjų. Jų atsilankymai į parengimus teikia didelę pagalbą. Prašyčiau, kad jie savo simpatijas pakeistų ir stotų į organizaciją. Lietuvių Literatūros Draugija, tai yra mūsų kultūros ir apšvietos organizacija, kuri tiek daug jau pasitarnavo ir betarnauja lietuviams kultūros srityje.

BOSTON, MASS.

Apie kai ką

Rugpjūčio 18 d. vykusiam piknikui Olympia parke, Worcester, oras pasitaikė labai geras. Į parką suvažavo - suėjo apie 500 žmonių. Gražus oras nebūtų sutraukęs tiek žmonių į šį spaudos nauda pikniką, jeigu nebūtų buvę skelbtai, kad Ieva Mizarienė kalbės. Nors mes įvertiname darbininkų spaudą, tačiau mylime girdėti gyvų žodžių apie pasaulio įvykius pasakojimą. O Ieva jau daugeliui žinoma kaip gera oratorė, tai malonu buvo pasiklausyti.

Nors į mūsų publiką pažūrėjus atrodo, kad jau per vėlu ją barti, bet ši syki neiškętės pora balsai kalbančių grupelių svetainėje prakalbų metu baria. Tai yra gėda, kad norintieji asmeniškas diskusijas varyti negali iš svetainės į parką išėję šūkauti... Gaila, kad tokias puikias Mizarienės ir Andriulio prakabas nebuvo galima ramiai išklausyti.

Tai buvo dar vienas šių metų puikus progresyvių suvažiavimas. Tik, kad iš tos pramogos bus ir finansinio pelno. Dabar jau kraustysimės į svetaines.

Kalbant apie lietuvišką spaudą Amerikoje, galima sakyti, kad mūsų pusbrolių savaitraštis labai sunkiai "bealsuoja". Kaimynas sakė, kad "Keleivis" trimis - penkiais dienomis pavėluotai "parslubuoja". Mat, J. Januškiui mirus, nebėra kas jį tvarko, kas darbą atlieka... Naujieji lietuviai, ponais Lietuvoje buvę, tik pinigų jie nori, o ne darbo.

Kadangi monteliškiai nebeturį Tautiško parko, į ku-

ri dažnai vykdavome, tai dabar tankiau į Romuvos parką patraukiame kad ir ne toks gražus, kad ir ne darbininkų "valdomas". Buvau Bostono legionierių rengtame piknike. Sutikau labai seniai bematytus pažįstamus, buvusius karštus Lietuvos patrijotus. (bent jau jie patys save taip vadinavo). Nustebau, kai trijų vaikų tėvai pasididžiuodami prisipažino, kad jų paaugliai nemoka lietuviškai kalbėti. Kur gi dingio patrijotizmas?!

Buvau ir Minkų Romuva parke rengtame piknike. Lietuviškos radijo programos vedėjai turi gerą įtaką lietuviuose. Nors jiedu čia gimę ir auge, tačiau jie daugiau lietuvių palaiko, negu daugelis iš Lietuvos atvykusių rėkšnių.

Steponas Minkus per savo radio programą dažnai kalba prieš Tarybų Lietuvos santvarką... Atrodo, kad poniškų dipukų plepalų prieš L.T.S.R. prisiklausęs, savaip per radiją atpasakoją. Sakau, "poniškų dipukų" dėlo, nes ir iš jų yra darbininkų, kurie jau mažiau giminę bešmeižia.

Patartina Valentina ir Steponui Minkams nuvykti į T. Lietuvą, savo akimis pamatyti. Tuomet parvykę žinotumėte apie ką kalbate.

Aną dieną "Laisvėje" buvo skelbta, kad Amer. Liet. Pil. Klubas So. Bostone bus susirinkimas sekmadienį, rugsėjo 1-mą dieną. Kadangi monteliškiai rengia gegužinę Romuvos parke tą dieną, mes ten norime dalyvauti, tai klubo susirinkimą nukeliame į rugsėjo (Sept.) 8-ą, 3-čią valandą po pietų.

A. K—a

ST. PETERSBURG, FLA.

Netekome gero draugo

Mūs draugas senuolius skina mirtis. Clearwater mieste kelioliką metų gyvenus Jurgis Stasiulis po ilgos ir sunkios ligos mirė. Paliko žmoną ir šeima, taipgi visą eilę draugų.

Jurgis bandė savo sveikatą pataisyti net operacijos būdu, tačiau sveikata nesitaisė. Tada jėdų su žmona nusprendė uždaryti savo namuką ir išvažiuoti į New Jersey valstiją pas savuosius su ta mincia, gal ten rasis daktaras, kuris pagelbės atsigausti iš sunkios ligos. Bet nei ten nuvykus jam pagalbos daktarai nesurado, jo gyvybė ten ir liko pakirsta.

J. Stasiulis buvo St. Petersburgo LLD 45 kuopos narys, jiedu su žmona niekuomet neapleisdavo susirinkimų, nei parengimų, nors ne visai arti gyveno nuo šio miesto.

Būtų malonu, kad kurie geriau žino apie Stasiulio praėjusias darbuotę pažangiam judėjime, kad parašytų plačiau. Gaila gero draugo.

Kuopa ir pavieniai draugai, draugės sumanė išreikšti per spaudą simpatiją draugei Stasiulienei ir šeimai, netekusiems vyro ir tėvo.

Vietos "Laisvės" korespondentė Natalia, energinga darbuotoja LLD kuopoje, grįžo iš ilgos atostogos. Veikiausiai ji pati per-

spaudą pasidalins su skaitytojais, kokie įspūdžiai ją labiausiai domino Pensilvanijos valstijoje.

Vic ir Eva Valley ruošiasi, jei kas nesukliudys, rugsėjo mėn. patraukti į Connecticut valstiją sutvarkyti ten likusius gyvenimo reikalus. O rugsėjo 22 d. susitiks draugus, drauges pietus laikant po medžių pas daktarą J. Stanislovaitį Waterbury, Conn. Po to, pasidairę, grįš atgal į St. Petersburgą.

Pasigendame parengimuose draugų Rubų ir Repekų. Girdėjome, išvykę į seniau gyventas vietas pasimatyt su senais draugais.

Nemažai lietuvių žiemos metu atvyksta praleisti laiką be šalčio. Daug naujai pribuvėlių neapsipažinę su miestu susiduria su kėblumais. Tad LLD 45 kuopa yra nuskyrus komisiją, kuri suteiks reikalingas informacijas. Kartą buvo suminėti kai kurie komisijos nariai, bet ne visi, tai dar pakartosime vardus ir jos narių adresus:

J. Davidonis, 2227-34th Ave. No., St. Petersburg 13, Fla. Phone 524-4266.

J. Greblis, 3031-50th St. So., St. Petersburg 7, Fla. Phone 341-8792.

A. Vėgela (Vegel), 624-3rd Ave So., St. Petersburg 1, Fla. Phone 827-6273.

Vietos draugai ar draugės prašomi šiltai kooperuoti su komisija. Kurie

Montreal, Canada

Studentai reikalauja didesnės pagalbos

Kvebeko provincijos universitetų studentai per savo organizaciją sudarė bendrą komitetą, kuris įpareigotas siekti iš provincinės valdžios pagalbos apmokėjimui jų studijuojamam mokslui mokesčio pakėlimo. Jų apskaičiavimu, visuose Kvebeko universitetuose ir kolegijose mokosi nuo 75,000 iki 80,000 studentų ir bendras jų visų mokesčio pakėlimas sudaro apie \$2,000,000; arba kai kuriuose fakultetuose atskiriems studentams jau ir taip brangus mokeskis dar pakeltas net iki \$125 per metus.

Studentai sako, kad jie pasirodę siekti iki to, kad mokslas būtų visai nemokamas, kas duotų progos kiekvienam jaunuoliui, biednam ar turtuliui, jei jis ar ji turi gabumų, mokytis. Bet čia, ir jie patys mato, ilgą kova. Tuojautinai jie nori, kad dabar universitetų mokesčio pakėlimas būtų valdžios apmokėtas. Kol kas jie neplanuoja streikuoti, kas bus padaryta, jei reikals, paskutiniame atvejyje. Tuo tarpu jie mano laimėti savo reikalavimus derybomis.

Praigins vedamą subvę

Miesto taryba vienbalsiai užtvirtino naują pasiūlytą projektą, kad dabar vedama 10-ies mylių subvę būtų prailginta penkiomis myliomis, kas, užbaigus, sudarys 15-os mylių subvę. Bus prailginta:

- 1) 14,000 pėdų apačia St. Lawrence, upės, pro St. Hens salą iki Longueuil (ties Jacques Cartier tiltu), ir tas aptarnaus 1967 m. pašaulinę parodą;
- 2) 7,000 pėdų po Berri gatvę, nuo Cremazi iki Henri Bourassa bulvarų;
- 3) 4,500 pėdų nuo planuotos pradžioje Craig St. terminus stoties pravesti iki CNR Central geležkelio stoties ir CPR Windsor stoties, taipgi subvę stotį įrengiant Viktorijos skvere.

Visas šis subvės prailginimas, apskaičiuota, kainuos apie \$33,400,000. Bet, sako, kadangi susidarė santauptų ant jau vedamų linijų pradžioje, todėl tikruojuose šis subvės prailginimo projektas tekainuos tik apie \$19,375,000.

Mirė

Rugpjūčio 20 d. mirė Juzė Makauskienė (Astrauskaitė). Vėlionė buvo senyvo amžiaus. Į Kanadą atvažiavusi prieš pirmąjį pasaulinį karą.

J.

Rumford, Me.

Rugpjūčio 11 d. Lietuvių Piliečių klubas buvo surengęs pikniką pas Ivanavičienę. Žmonių buvo pusėtinai. Buvo išleista daiktų dovanomis. Kalakutą laimėjo Jonas Kaulaičius. Pirmininkas sakė, kad klubui pelno bus apie \$54.

J. K.

Kiekviena kolonija turėtų surengti kokią nors pramogą Laisvės paramai.

turite vietos svečiams, viešioms, jau dabar paduokite, po kiek galėsite priimti. Ruduo artėja, žmonės pradės atvažiuoti, o mūs kuopa neuokais stengsis svečiams patarnauti, kiek aplinkybės leis.

Vikutis

Brockton, Mass.

Piknikas

Sekmadienį, rugsėjo 1 d., Ramova Parke, Lietuvių Tautiško Namo draugovė ir Montello Vyrų Dailės Grupė rengia pikniką. Gros Art Mason's orkestras. Turės namie gaminto maisto. Bus įvairaus gėrimo. Pradžia 1 val. dieną.

Ligoniniai

Serga sekami lietuviai, kuriuos visus lankiau. Vėra Stoškus ligoninėje buvo apie tris savaites. Turėjo skrandžio operaciją. Džiaugiasi, kad gerai pavyko. Dabar gydomi namie 67 Blendall St., Brockton. Buvo "Vilnius" skaitytoja, o vėlesniu laiku per R. Mizarą užsirašė ir "Laisvę".

M. Valant turėjo trūkio operaciją. Dabar gydomi namie. Priklauso prie LDS 67 kuopos ir kitų vietinių organizacijų. Gyvena 16 Arthur St., Brockton.

Pranas Kaulakis serga kojos negalėjimu. Randasi Brocktono ligoninėje, 680 Centre St., Brockton.

Antanas Yankūnas turėjo širdies smūgį. Priklauso prie Šv. Roko draugijos ir Piliečių klubo. Linkiu visiem pasveikti.

George Shimaitis

Cleveland, Ohio

I. Mizarienė bus Clevelande

Rugsėjo 2 d., Labor Day šventėje, Clevelande lankysis Ieva Mizarienė. Ji turės daug ką pasakyti, nes dalyvavo tarptautinėje Moterų konferencijoje, Maskvoje, plačiai važinėjo Lietuvoje. Susitikimas įvyks LDS klube. Susirinkimas prasidės 2 val. po pietų.

Parengimas

Visų varduvės, kurios išliepos 20 dienos yra nukeltos į rugsėjo 7 d., įvyks. Pradžią 6 val. vakaro. Po vakarienės bus šokiai. Prašome skaitlingai atsilankyti.

A. S.

Avalon, N. J.

Pažangiečių saskrydis pas Bekampius

Bekampiai, proga 50 metų jų vedybinio gyvenimo sukakties, rengia savo rezidencijoje, 147 13th, Avalon, N. J., pokylį, kuris atsis bus sekmadienį, rugsėjo 15 d. Ta proga mes kviečiame draugus ir drauges dalyvauti šioj iškilmėj.

Bekampienė, su kitomis patyrušiomis gospadinėmis, pagamins gero, sveiko valgio. Gėrimų bus visokių. Visi būsite gerai pavalgydinti ir širdingai pavašinti. Nestokos nieko, kad svečiai ir viešnios turėtų smagumo ir malonumo. Visi būsite patenkinti. Visa pramoga rengiama "Laisvės" namie.

Mes tikime, kad Jūs mūsų nesuvislitate ir atsilankysite pasidžiaugt kartu su mumis ilgą nueitą gyvenimo keliu.

Nesivėluokite atvažiuoti, nes kuop ilgiau būsite, tuo daugiau smagumo ir malonumo turėsite. Vanduo Atlante šiltas, tai kurie norėsite maudytis, pasiimkite su savim maudymosi kostiumus. Kurie, iš toliau, rengiatės atvykti šeštadienį, praneškite iškalno.

Jeigu pasitaikytų lyti, tai tas nepakenks parengimui. Vietos pakankamai yra, kad pasislėpti nuo lietaus. Širdingai kviečia,

Jos ir Elzbieta Bekampiai

New Haven, Conn.

Mūsų naujienos

Armstrong Rubber Co. sutiko darbininkams pakelti algas nuo dviejų ir pusės iki trijų ir pusės centų per valandą. Darbininkai laimėjo be streiko.

240 darbininkų buvo paskelbė streiką prieš Acme Wire Co. Bet unijos vadai sutiko su kompanija, kad streikas "neteisingai" paskelbtas, tai darbininkai grįžo į darbą.

Rugpjūčio 22 d. mirė Thelma Brown - Saladonis. Paliko nuliūdime vyrą Juozą Saladonį ir kitų gimių. Saladoniai lankydavosi pažangiečių parengimus. Reikiu Juozui užuojautą.

LLD 32 kuopos narė B. Viksrienė susirgo. Randasi po daktaro priežiūra. Kai pasveiks, tai vyks į Floridą gyventi, nes ten jau turi ir namą nusipirkus. Linkiu greitai pasveikti ir laimingos kelionės ir laimčių naujoje vietoje.

J. Kunca

Lawrence, Mass.

Iš mūsų miesto išmaršavo žmonių į Washingtoną. Kiek, tikrai nežinau, grupė iš 25 žmonių išmaršavo anksčiau.

Methuen miesto mokyklų darbininkai buvo išėję į streiką. Jie streiką laimėjo. Methuen miesto seimelis nutarė, kad sekmadieniais parkuose žmonės galėtų porą valandų anksčiau pradėti piknikus, tai yra, nuo 11 valandos ryto valgyti ir gerti. Iki dabar buvo leista tik nuo 1 val. popiet. Girdisi, kad religiniai vadai ruošiasi protestuoti, nes kenksias jų bizniui bažnyčiose.

Spalio 6 d. Maple Parke įvyks spaudos banketas. Prašomi įsigyti bilietus iš anksto. Montello moterys jau gražiai pasidarbavo. A. Kukaitienė nuo jų pridavė \$20 už bilietukus. Prašome ir kitų miestų moteris ir vyrus pasidarbuoti.

S. Penkauskas

Hartford, Conn.

Serga

Serga Z. R. Juška. Jau prieš tris mėnesius jis pradėjo prastai jaustis. Bandė pasigydyti namie, bet negatijo, tai turėjo pasiduoti ligoninė. Pabuvęs ten apie tris savaites grįžo į namus, bet sveikata vėl pablogėjo, ir turėjo antrą kartą pasiduoti ligoninė. Jis yra St. Francis ligoninėje, Hartforde. Kurie galite, aplankykite jį. Linkiu jam greitai pasveikti.

J. M.

New Delhi. — Po ilgos sausros šiaurinėse provincijose buvo labai didelis lietus, kuris pakenkė javams. Potvynio metu nukentėjo 250,000 gyventojų.

PHILADELPHIA, PA. & VICINITY

LABOR DAY GREETINGS

JAMES A. MONIHAN

Real Estate Insurance-Notary Public

LO. 8-3464

1901 Spring Garden Street

Betonas, stiklas ir... gėlės

Kartus našesnis, negu dabartinėse.

Panašios pramonės įmonės mūsų respublikoje pradėtos projektuoti ir statyti. Jų tarpe yra didžiausia šalyje dirbtinio pluošto gamykla Kaune ir medvilninių audinių kombinatas Alytuje. Vien pagrindiniai šių įmonių gamybiniai korpusai užims nuo kelių iki keliolikos hektarų.

Liandzbergas

Vilnius.

KRISLAI

Tąsa iš 1-mo pusl.

Gal jūs manėte, kad mūsų lietuviškieji kunigėliai už tuos penkamus \$360,000 Washingtono ruošiasi pastatyti pusėtiną bažnytelę ir ją pavadins "išluvos koplyčia". Apširiko. Už tą milžinišką krūvą dolerių, išviliotų iš tikinčiųjų, jie tik vienoje Washingtono bazilikoje gausi vieną mažą kambariuką ir jame įrengs "išluvos koplytelę".

Ne tik tarybiniai kosmonautai sugrįžė iš erdvės pasakojimo, kad jie ten jokio dangaus nesurado. Ne taip jau tiesiogiai, bet dar ryškiau ir milžiniškais skaičiais katalikų bažnyčios skelbiamos mirties dangaus nesuranda nei kunigas J. Prunskis, Chicagos kunigų dienraščio redaktorius. O jam tuos skaičius suteikia dr. Braun. Tik įsivaizduok: jeigu galėtum lėkti šviesos greičiu (tai yra, per vieną sekundę padaryti 186,000 mylių!), tai šiaurinę žvaigždę vos pasiektum tik per 450 metų. Arba jeigu užsimanytum pasiekti mūsų galaktikos (žvaigždyno) centrą, tai turėtum lėkti net 27,000 metų!

Kunigų "Draugas" (rugs. 24 d.) vėl skundžiasi tais, kurie norėtų su savo gimtinę Lietuvą palaikyti kultūrinius ryšius. Jie, girdi, argumentuoja šitaip balsai pavojingai: "Esa, užmirškime politiką, bendraukime kultūrinėje plotmėje, nes juk lietuvis Lietuvoje sukuria tam tikrą kultūrinį vertybių, ir mes to negalime ignoruoti..."

Man tik belieka pridurti: Tokia tokių žmonių nuomonė yra labai sveika, labai protiną. Juos reikia ne barti, bet nuosirdžiai pasveikinti. Su laiku ir "Draugo" skaitytojai pradės taip galvoti.

HAITI ĮVEIKĖ INVAZIJĄ

Port-au-Prince. — Haiti vyriausybė paskelbė, kad jos militarinės jėgos įveikė invazijos jėgas, kurios buvo įsiveržę iš Dominikos respublikos. Abidvi šios respublikos yra ant salos Karibų jūroje.

Washingtonas. — Prezidentui Kenedžiui nepatinka, kad kongresinis komitetas sumažino Lotynų Amerikai pagalbą \$75,000,000.

Brockton, Mass.

Metinis Labor Day Piknikas

Rengia Lietuvių Tautiško Namo Draugovė ir Montello Vyrų Dailės Grupė

Ivyks Sekmadienį

Rugsėjo 1 September

Iėjimas, su dovanos proga, 50 centų

Ramova Parke, Montello, Mass.

Širdingai kviečiame visus

Art Mason's Orchestra

Pradžią 1-mą valandą dieną

Rengėjai

Lietuviška kultūrinė kronika

Lietuvos pajūris — ištisas kurortas

Kada jau planuojama 1970 metais Vilniun iš Niujorko nulekti per 3 valandas, laikas pasiskaityti, kur Lietuvoje vasarosime. Apie tai plačiai, su žemėlapiu ir viskuo rašo urbanistas architektas Vl. Stauskas. Rašo, kad iš visos Tarybų sąjungos vasarotojai veržte veržiasi Palangon. Jie prišuntę Palangai net 86 procentus prašymų į sanatorijas, bet tik maža dalis galėjusi būti priimta. Ir architektas Stauskas turi būti sveikinamas už šią studiją, kurios mintis kilo ne viename amerikiečių lietuviui besilankančiam praėjusiais metais Lietuvos pajūry. Pačiu laiku susigriebta galvoti apie Lietuvos pajūrio išpla-

navimą ir paruošimą atečiai, kada čia plūste plūs Eurazijos ir iš dalies Vakarų Europos vasarotojai. Ir stebėtina, kad tik dabar architektas Stauskas bene pirmasis konstatavo, kad, girdi, „šiuo metu lietuviškas pajūris naudojamas poilsui gana neracionaliai. Lankydami tokį Niujorko paplūdimį, kaip Jones Beach, kur sekmadieniais susirenka daugiau kaip 250,000 nuogalių, mes galėtume pasidalyti savo išpuoliais su lietuviško pajūrio planuotojais? O dar geriau, kad mes, sakysim ALF, pasikviestume architektą Stauską ir jo bendradarbius atvažiuoti pas mus, Amerikos lietuvių į svečius, taip privačiai... (kitaip užpykdytume State Departmentą ir dar kai ką). Pa-

vežiotume po Amerikos masinius paplūdimius. Tada architektui Stauskui ir 36,000 poilsiautojų Palangoj neatrodytų taip siaubingai neišsprendžiamas reikalas. Ir tada jis pamatytų kaip Amerikoj tokia Nida būtų paskelbta valstybiniu rezervatu ar parku, be jokių sanatorių ir karčių. Stauskas tai siūlo ir tai labai pagirtinas dalykas, bet jis priešinas minčiai sujungti Neringos sąsiaurį su žemynu tiltu.

Prie Niujorko, Amerikos Nida — Fire Island — Ugnies sala, jau su žemynu tiltu sujungta, įgalinant kuo daugiau žmonių iš didmiesčio pasidžiaugti nuostabių Atlanto okeano grožiu.

Be architekto Stausko, Lietuvos pajūrio architektūra dar rūpinasi architektai Stulginskis ir arch. Janulis. Kurortai kol kas turės palaikyti iki bus išspręsta būtų problema. „O juk ji bus išspręsta jau už kelioikos metų. Tai — netoli“, džiaugiasi architektas, kartu ir paaiškindamas, kodėl dar šiandien tokie suvaržymai masiniai lankytis Lietuvoje ar neskatinama masinė repatriacija, kaip kad vyksta tokioje Armėnijoje. Karaliaučiaus srityje ateities kurortais betgi rūpinasi ne Lietuvos architektai.

Biochemijos - biofizikos katedra Vilniuje
Tikrai stebina lietuviško mokslo apimtis ir užmojis. Štai, rašo „Mokslas ir gyvenimas“, kad prie Vilniaus universiteto įsteigta katedra, kurią retai turi net didžiųjų valstybių universitetai. Lietuviai inžinieriai ir daktarai, sakoma, labai gyvai reagavo ir lankė pirmuosius seminarus „Neuroelektroninių procesų kibernetika“.

Žurnalas mirga šitokiomis įdomybėmis. Verta pasiskaityti kiekvienam Lietuvį mylinčiam iš tolo.

LDS Apskr. piknikas jau šį sekmadienį
Piknikas įvyks rugsėjo 1-mą dieną. Laikas patogus, nes rytojau dieną nereikės į darbą eiti.

Brooklyniečių autobusai ir pikniką išeis lygiai 12:30 val. pietų metu. Prašome neapsigauti, nes išvėluoti.

Autobusus keleivius paims prie Lituanica skveruko Union Ave. ir Stag St., Williamsburge. Mokestis už visą kelionę (round trip) \$1.75.

Kviečiame visus patogiai pasivažinėti ir smagiai su LDS nariais pasilinksinti Picnic Grove parke 207 Walker St., Cliffsides, N. J.

Albany, N. Y.—New Yorko valstijos gubernatorius Rockefelleris ragina visus automobilių vairuotojus būti atsargiais Darbo šventės dieną (Labor Day).

Štai kaip apibūdina grupę draugų Vilniaus „Tiesoje“ nekrologe Antaną Gerdaitį:

„Pokario metais A. Gerdaitis kurį laiką mokytojavo Pakruojo rajone, o pradėjus kurtis kolūkiams, visas savo jėgas ir energiją paskyrė socialistinio žemės ūkio vystymui.

„1952 metų vasario mėnesį Šiaulių rajono 'Raudonosios Vėliavos' kolūkio nariai išrinko A. Gerdaitį savo pirmininku. Dirbdamas šiose pareigose iki paskutinių gyvenimo dienų, A. Gerdaitis, negailėdamas sveikatos ir energijos, išvedė žemės ūkio artele į pirmaujančių gretas. Kolūkis buvo puikiu pavyzdžiu stiprinant organizacinio-ūkinio atžvilgiu kitus kolūkius.

„A. Gerdaičio nuopelnus aukštai įvertino Komunistų partija ir Tarybinė vyriausybė. Jis apdovanotas Lenino ordinu, medaliais 'Už pergalę prieš Vokietiją' Didžiajame Tėvynės kare 1941-1945 m. m., ir 'Už šaunų darbą Tėvynės kare 1941-1945 m. m.' Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Garbės raštu, penkiais TSRS Liaudies pasiekimų parodos medaliais.

„A. Gerdaičio, energingo kovotojo už spartų žemės ūkio pakėlimą, šviesus atminimas ilgai liks visų jį pažinojusių atmintyje.“

Šioje liūdesio valandoje giliausią užuojautą išreiškia Kazimierai Gerdaitienei, jų dukroms, visiems „Raudonosios Vėliavos“ kolūkiečiams ir Tarybų Lietuvos žmonėms. Žinau, kad prisideda prie šios užuojautos visi dori JAV lietuviai. Antano Gerdaičio staigi mirtis—didelis nuostolis Lietuvai.

Ieva T. Mizarienė

Iš kairės į dešinę. Kazimiera Gerdaitienė, Šiaulių rajono moterų organizatorė Stefa Norkutė ir Ieva Mizarienė.

Kaip bus su mokyklomis?

Ateina rugsėjo mėnuo, o tai reiškia, kad atsidarys pradžios ir vidurinės mokyklų.

Mokykloms turi atsidaryti rugsėjo 9 d. Bet štai, kokios problemos stovi prieš akis: **mokytojai sako, kad, jei nebus pakeltos jiems algos, tai jie skelbs streiką.**

Miesto valdžia sako, jog nesą užtenkamai pinigų, kad galėtų mokytojams algas pakelti, todėl nekels. Taigi labai galimas daiktas, kad mokytojai savo grąsinimą vykdys gyvenimui.

Yra ir kita problema: kovotojai už pilietines teises sako: jei Niujorko miesto mokyklose nebus įvestas tarp negrų ir baltųjų „balansas“, tai jie skelbs mokykloms boikotą: atsakys leisti vaikus į tas mokyklas, kuriose mokymasis silpnas, kuriose palaikoma šokia ar kitokia (lai bus ir neoficiali) segregacija.

Taigi matome, kas darosi, ir kas gali būti su Niujorko miesto mokyklomis. Ns.

I. Mizarienė išvyko į vakarus

Ieva Mizarienė išvyko į vakarus sakyti prakalbą apie Pasaulinį Moterų Kongresą, įvykusį šių metų birželio mėnesį, taipgi apie Lietuvą, kur ji neseniai praleido apie penkias savaites. Ji kalbės:

Penkadienį, rugp. 30 d., Mildos salėje, Čikagoje; prakalbas rengia Moterų taikos komitetas.

Šeštadienį Čikagoje įvyks kitoks moterų pobūvis, kuriame ji dalyvaus.

Sekmadienį, rugs. 1 d., 2 val. popiet, Detrote; prakalbas rengia Moterų klubas Draugijų svetainėje, 4097 Porter St.

Pirmadienį, rugs. 2 d., 2 val. popiet — Clevelande; prakalbas rengia LLD 15-ji apskritis LDS svetainėje, 9305 St. Clair Ave.

Atvyksta Tarybų Sąjungos cirko artistų trupė

Grupė kazokų ir kitų artistų, kurie moko keturkojus cirko veikėjus, žirgus, meškas, šunis ir kitus žaidimo taktininkus, jau pribuvo į N. Yorką. Jie čia repetuos, kad praprastų scenoje rasti savo vietą ir praprastų jaustis kaip namie.

Cirko žvaizdės atskris rugsėjo 7 d. Jų tarpe rasis garsusis Europos klaunas Popovas, meškų lavintojas Filatovas, grupė ore sklandžiočių ir vielomis ėjimų.

Cirkas veiks Madison Square Gardene rugsėjo 24 iki spalio 8-os. Pirm to, cirkas vaidins 11 dienų Philadelphiajoje, Arenoje, pradedant rugsėjo 12 d.

Rengėjai sako, kad cirkui savaitėmis iš anksto tikietų buvo išpirkta už šimtą tūkstančių dolerių. Tiek niekad nebuvo išpirkta iš anksto jokiam cirkui, iki šiol vaidinusi Gardene.

Po Philadelphiajos ir New Yorko, Maskvos Cirkas vaidins Bostone spalio 10-20; Pittsburghe spalio 22-30; Chicago lapkr. 1-12; Milwaukee lapkr. 14-21; Minneapolis lapkr. 23 iki gruodžio 1 d.

Trupė pakartojamai yra buvusi iškviesta į Londoną, Paryžių, Brüsselį, Vieną ir Tokyo. Amerikon atkviesta einant apsiikeitimo kultūriniais aktais sutartimi tarp Jungt. Valstijų ir Tarybų Sąjungos.

Chicago. — Čionai padėjo negrų su baltaisias nesusipratimai.

Paieškojimas
Ieškau savo tikrų brolių Antano ir Vinco Navickų, s. Aleksandro, motina Marė. Jie gyveno Lietuvoje, Seškinų kaime, Bartininkų parapijos, dar Smetonos laikais. Vėliau išvyko gyventi Brazilijon, apie Sao Paulo miestą.

Prašau juos pačius atsiliepti arba juos žinančius man apie juos pranešti. Būsiu labai dėkingas. Jurgis Navickas, 139-33 — 85th Dr. Jamaica, N. Y. (69-73)

Pasimatysime pas Ramanauskus

Kiek žinoma, iš New Yorko sekmadienį vyksta pas Ramanauskus A. Bimba, J. Gasiūnas, M. Palionienė, S. Sasna ir Julia Šimkienė.

Jiems bus smagu pasimatyti su philadelphiečiais ir apylinkės lietuviams Ramanauskų pikniko rugsėjo 1 d. Ypač Julia Šimkienė, buvusi filadelfietė, norėtų su visais savo pažįstamais atnaujinti pažintį.

Iki pasimatymo Ramanauskų piknike. J. G.

Svečiai

Pirmadienį užėjo į „Laisvės“ raštinę buvęs brooklynietis Kazys Aimontas, dabar gyvenantis West Hollywood, Fla.

Jis kadaise Brooklyne turėjo krautuvę ant Grand St. Sako, atsimena šių žodžių rašytojos mirusią motiną ir kitus šeimos narius.

Kazys Aimontas į raštinę užėjo lydimas woodhaveniečio biznieriiaus Jono Lazausko. Svečias yra patenkintas, kad turėjo progą aplankyti daugelį savo senų pažįstamų brooklyniečių ir iš apylinkės, kaip tai: Joną ir Juliją Lazauskus, Adele Petraitienę, Vilėnškienę, Steponavičius, P. ir B. Skubliškis, Bložienę ir daugelį kitų.

Aimontas perdavė laisviečiams linkėjimų nuo miameičių, sako, gražiai gyvuoja jų Socialis klubas užkvietė laisviečius atvykti pasisvečiuoti prie progos.

Atnaujino dvimetą metams (\$24) pnumeratą savo gimnaitėi Prakovienėi Danutei Lietuvoje, pats paaukoko laikraščiui \$6. Jonas Lazauskas irgi atsinaujino savo pnumeratą ir įsigijo už \$7 knygų.

Linkime Kaziui Aimontui gražiai praleisti atostogas siauraus ir laimingai grįžti į namus. Ačiū abiem vizitoriams už finansinę paramą.

L. K—tė

New Yorkas. — JAV Aukščiausiojo teismo pirmininkas teisėjas Earl Warrenas grįžo iš TSRS. Prie Juodosios jūros jis matėsi su Chruščiovu.

RYTOJ—RUGP. 31—Amerikinė Premjera!
Artkino „NAMAS FRONTO LINIJOJ“ Sovietinė karžiškiška karės drama apie neįtikimybę meilėje ir draugystėje.

Taipgi: „VILKĖ“—Sovietinė apysaka.

Paskutinė Diena: Musorskiio opera „KHOVANSCHINA“ ir „SAFETY MATCH“ A. Čechovo apysaka.

CAMEO THEATRE 8th Ave. prie 44 Gatvės JU. 6-8534

Grįžo aplankę mainierius

Keletą dienų pabuvoję Senadorio apylinkėje, J. ir K. Rušinskai grįžo namo.

Jie aplankė daugelį savo senų pažįstamų ir taipgi sekmadienį dalyvavo mainierių suruoštame spaudos naudai piknike.

—Piknikas puikiai pavyko,—sako d. Rušinskas,—Diena pasitaikė graži, tai ir piknikauti buvo malonu. Susitikome nemažai savo senų draugų ir draugių.

„Vilnės“ redaktorius V. Andrusis piknike gavo gražios finansinės paramos. Taipgi ir „Laisvei“ bus nemažos paramos.

J. Rušinskas prisiminė ir apie mainioje katastrofą, apie kurią mainieriai pasipiktinusiai kalba. Tiesa, porą užgritų mainierių šiaip taip išlaisvino, bet vienas tebėra užgritęs ir nesitiki ma, kad jis taip ilgai gyvas išsilaikytų. Mainieriai smerkia inspektorius ir tuos, kurie taip ilgai dėsė su pagalba trečiajam, ir tik tada, kai pirmuosius du išlaisvino, pradėjo gręžti skylę prie trečiojo. O kodėl jie negalėjo gręžti dviejų skylių kartu? Gal neturėjo dviejų grąžtų?

Pasirodo, kad mainierio gyvybė kasyklų savininkams mažai ką reiškia.

„Laisvė“ eina į Lietuvą ir žmonės ją myli.

Scarsdale, N. Y. — Čionai įvyko jaunuolių peštybės, kurios baigėsi tuo, kad 15 jų buvo areštuota, o keturi nuvežti į ligoninę. Tarp areštuotųjų buvo ir Walter Winchell, 28 metų amžiaus, komercinės spaudos kolumnisto sūnus.

LLD piknikas ir pietūs

Pikniką ir pietus rengia Great Neck, N. Y., kuopa ir LLD 2-roji apskritis. Įvyks Great Necko miesto parke sekmadienį, rugsėjo 8-tą d. Karšti lietuviški pietūs bus teikiami 1 val. Bus ir muzika, kuri gros polkutes ir kitus moderniškus šokių.

Bus ir dainų programa: dainuos Great Necko buvęs choro Pirmyn dainininkai, o prie jų prisidės ir Brooklynlo Aido choro dainininkai.

Kviečiame Didžiojo New Yorko lietuvių skaitlingai atsilankyti.

Bendras komitetas

PRANESIMAI

OZONE PARK, N. Y.
LDS 13 kp. susirinkimas įvyks trečiadienį, rugsėjo 4 d., 7:30 val. vak. 102-02 Liberty Ave., Ozone Park. Po dviejų mėnesių susirinkimų pertraukos visi nariai kviečiami dalyvauti šiame susirinkime. Kurių duoklės neužmokėtos, ateikite ir užsimokėkite.

P. Babarskas, prot. sekr. (69-70)

BROOKLYN, N. Y.
LDS 1-os kuopos susirinkimas įvyks antradienį, rugsėjo 3 d., 7:30 val. vakare. „Laisvės“ salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Parke. Visi nariai kviečiami dalyvauti susirinkime. Kurių duoklės neužmokėtos, malonėkite ateiti ir užsimokėti. Valdyba (68-04)

PIKNIKAS

Rengia LDS 3-čia Apskritis N. Y. ir N. J. Srities

Sekmad., Rugsėjo 1 Sept.

Pradžią 1-mą valandą dieną

Picnic Grove Parke

207 Walker St. Cliffsides, N. J.

Busas išeis nuo Lituanica skvėro 12:30 val. Buso tikietas į abi pusi \$1.75.

Bus muzika, tai kas norės galės pašokti.

Kviečiame lietuvių iš visos apylinkės dalyvauti—praleisti laiką tyrame ore ir linksmoj kompanijoje.

Komitetas

PIKNIKAS ir PIETŪS

Pas Čiurlius, Pattenburg, N. J.

Sekmadienį Rugsėjo 29 September

Piknikas bus gražiam sode, tyrame ore. Bus duodami geri pietūs. Pelnas nuo šio pikniko yra skiriamas „Laisvės“ naudai. Taigi būkite piknike, pasilinksminkite, papietaukite ir paremkite laikraštį „Laisvė.“ Pietų kaina \$3.00.

Pietus Duos Lygiai 12 Val. Dieną

Kelrodis iš New Yorko

Pravažiavus Newarko Air Portą laikykitės dešinė, imkite kelią 22 ir važiuokite apie 50 malių iki Mountain View Inn restorano, nuo čia tūmykite mažą užsisukimą į kairę, užvažiuosite ant naujo tilto, pervažiuavę tiltą laikykitės dešinė ir privažiuosite kitą mažą tiltą, pervažiuosite to tiltuko apačia; pentas namas bus Čiurlių.

Važiuojant iš Philadelphiajos per Eastoną

Iš Eastono imkite kelią 78-tą, ir privažiavę Pattenburgą sukite dešinė, ir 78-tu keliu pasieksite Čiurlius (Churlis).

Trentoniečiai važiuokite keliu 69 iki privažiuosite kelią 22, privažiavę Pattenburgą sukite kairėn. Pervažiuavę naują tiltą laikykitės dešinė ir važiuokite iki Čiurlių ūkio.